



TÁRSADALMI INNOVÁCIÓS  
NEMZETI LABORATÓRIUM

# TÁRSADALMI INNOVÁCIÓS JÓ GYAKORLATOK GYŰJTEMÉNYE



---

## **Szerkesztette:**

Dr. Bogdány Eszter

(Pannon Egyetem, GTK) bogdany.eszter@gtk.uni-pannon.hu

## **Szerzők:**

A TINLAB szakirodalmi munkacsoport tagjai:

Hollósi Szabolcs

Dr. Bogdány Eszter

Orosz Flóra

Magyar Dániel

Dr. Kohus Zsolt

## **Felelős kiadó:**

Eötvös Loránd Tudományegyetem:

Magyar Dániel (projektvezető) magyar.daniel@innovacio.elte.hu

Hálózat a Regionális Fejlesztésért Alapítvány:

Hollósi Szabolcs (kuratóriumi elnök) info@harfaalapitvany.hu

Miskolci Egyetem:

Dr. Csák Csilla (szakmai vezető) jogdekan@uni-miskolc.hu

Pannon Egyetem:

Dr. Fehérvölgyi Beáta (GTK dékán) fehervolgyi-beata@gtk.uni-pannon.hu



## Tartalomjegyzék

Adaptációs kézikönyv célja, felépítése	6
Társadalmi innováció (TI) adaptációs kézikönyv célja	6
TI adaptáció értelmezése hazai szinten	6
TI jó gyakorlatok kiválasztásának alapja	7
TI tematikus területek leírása	8
Digitalizáció társadalmi hatásai	9
Kulturális innováció, kreatív ipar	9
Helyi fejlesztések, governance	10
Környezeti szempontú társadalmi innovációk, klíma	12
Társadalmi jóllét	13
Munka jövője, a jövő gazdasága társadalmi aspektusai	13
Humán rendszerek	14
Társadalmi innováció menedzsmentje	15
Jó gyakorlatok	
1. Szociális farmszolgáltatás („social farming”) hátrányos helyzetűek számára	16
2. Közös énekléssel a demencia ellen	20
3. ”Capito” – a könnyen érthető kommunikációért	24
4. A Hitachi szerepvállalása a társadalmi innováció ösztönzésében	29
5. Milánó Önkormányzatának társadalmi innovációs fehér könyve	32
6. A Londoni Ifjúsági Evezős Klub társadalmi szerepvállalása	35
7. A Manchester United Alapítvány közösség-szervező tevékenysége	38
8. Technológiai startupok szerepe a koronavírus elleni védekezésben	41
9. Nyílt laboratóriumokkal a társadalmi innovációért	45



---

10. Kulturális örökségek újrahasznosítása társadalmi funkciókkal	48
11. Fenntartható turisztikai tervezés Kolumbiában	52
12. Innovatív nyelvtanulás a „design thinking” módszertanával	55
13. Közös értékteremtés társadalmi innovációk útján az egészségügyben	58
14. Gondoskodó farmszolgáltatás („care farming”) Hollandiában	61
15. Marginális mezőgazdasági termelők értékesítési együttműködése – a norvég REKO-hálózat	65
16. „CuiNatur” – Valenciái közétkeztetési program	67
17. Otthoni munkavégzés és távmunka	70
18. „Ashoka Changemakers” – a társadalmi innovátorok közössége	72
19. Európai Társadalmi Innovációs Verseny	75
20. „SZUNO” – Tegyé! Te is az álmokért!	78
21. „Élményakadémia” – Tölünk Nektek	81



## Adaptációs kézikönyv célja, felépítése

### Társadalmi innováció (TI) adaptációs kézikönyv célja

A kézikönyv célja a társadalmi innováció területén bevált jó gyakorlatok, megoldások bemutatása, amelyek példaként szolgálhatnak a hazai innovátorok, innovációs kezdeményezések számára. A leírt innovációs tartalmak alapján megtörténhet az adaptáció, az átvétel, vagy a megoldások továbbfejlesztése, illetve egyes elemek újszerű összekapcsolása révén új innovációs tartalmak jöhetnek létre. Nagyon fontos cél továbbá olyan tudásbázis összegyűjtése és feldolgozása, amely alapját képezheti további elemzéseknek, kutatásoknak.

A jó gyakorlatokat kiadvány formájában megjelentetjük, valamint a Társadalmi Innovációs Nemzeti Laboratórium (továbbiakban: TINLAB) honlapján elektronikusan is közzétesszük. Szándékunk szerint a jó gyakorlatok tára folyamatosan bővülni fog hazai és nemzetközi példákkal, amely megfelelő bázist nyújt a TINLAB tudásmenedzsment tevékenységéhez is. Aktív gyűjteménnyé, információs bázissá válik a TINLAB szakmai műhelyek tagjainak bevonásával is. Cél minél szélesebb alapokon nyugvó közös tudásbázis és tudásplatform létrehozása. Ennek első lépése, kimenete jelen adaptációs kézikönyv.

### TI adaptáció értelmezése hazai szinten

A TINLAB egyik legfontosabb tevékenysége a jó gyakorlatok gyűjtése, tudatos terjesztése, a bevált módszerek átadása, alkalmazása. A TINLAB számára fontos az egyéni és a szervezeti tanulás értékékként való megerősítése, újító társadalmi innovációs modellek meghonosítása és elterjesztése, a megújulásra kész szervezeti kultúra meghonosítása, a bevált gyakorlatok és a kreativitás példáinak a megismertetése, és mindezek révén az ország innovációs képességének, nyitottságának, rugalmasságának, individuális és közösségi megújulási képességének az emelése. Az adaptáció gyakorlati megvalósítását a TINLAB mentorhálózata is segíteni fogja. Az adaptáció előkészítéséhez kommunikációs tevékenységet indítunk a jó gyakorlatok megismertetése céljából. A TINLAB törekszik hazai és nemzetközi társadalmi innovációs tudásmegosztó hálózatokhoz való csatlakozásra is, amely még szélesebbre tárja az együttműködési és adaptációs lehetőségeket.



---

A TINLAB értelmezése szerint a társadalmi innováció: olyan új vagy továbbfejlesztett folyamat, amely társadalmi szükségletek újszerű megoldásának létrehozását célozza meg, vagy társadalmi részvétel, gyakorlatok, kapcsolatok és viselkedési formák új kombinációja révén fejleszt megoldásokat. A társadalmi innováció fontos feladata a termék és üzleti folyamat innovációs eredmények társadalmi elterjesztésének támogatása is. A társadalmi innováció a többi innovációtípus komplementer folyamataként értelmezhető.

A jó gyakorlatok adaptálhatóságát a problémaazonosítás és a hatás szempontjából vizsgáltuk. A problémák azonosítása során törekedtünk kiemelni, hogy az adott jó gyakorlat mely társadalmi szükségletre, problémára reagál.

### TI jó gyakorlatok kiválasztásának alapja

A hazai és külföldi jó gyakorlatok kiválasztását a TINLAB Szakirodalmi Munkacsoportjának tagjai végezték: a konzorciumvezető ELTE mellett a Pannon Egyetem, a Miskolci Egyetem és a HÁRFÁ Alapítvány. A közösen meghatározott kiválasztási szempontok az alábbiak voltak:

- az adott szakterületen belüli kiemelkedő innovációs eredmény, jelentős társadalmi probléma megoldása;
- hazai adaptációs potenciál megléte fontos szakterületeken;
- egyértelműen azonosítható sikerkritériumok;
- hatásméréssel, indikátorokkal validált jó gyakorlatok legyenek (ez a feltétel részben teljesült).

A jó gyakorlatok gyűjtése különböző szakirodalmi adatbázisokon keresztül, internetes kereséssel, valamint a munkacsoport tagok szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan történt.



## Tematikus területek leírása

A társadalmi innováció területi fókuszaként az alábbiakat azonosítottuk:

digitalizáció			társadalmi jóllét
kultúra, kreativitás			munka jövője, a jövő gazdasága társadalmi aspektusai
helyi fejlesztések, governance			humán rendszerek
környezeti innovációk, klíma			társadalmi innováció menedzsmentje

Félkövérrel jelöljük az elsődleges területeket a jó példa leírásokban.





## Digitalizáció társadalmi hatásai

**Összefoglalás:** Mindazon innovációk, amelyek a digitalizáció fejlődése és térnyerése mellett alakulnak ki, a társadalom széles rétegei számára újszerű lehetőségeket, gyakorlatokat, kezdeményezéseket nyújtanak. Tudatosítják a technológiai fejlődés előnyös, ugyanakkor káros aspektusait is, ezáltal újszerű együttműködések, hálózatok és további technológiai újításokat hoznak létre.

A digitalizáció társadalmi hatásai az élet számos területén felfedezhetők. Az infokommunikációs technológia átalakította a tudás létrehozását, így az ember által elérhető információkat is. A digitalizáció, a közösségi oldalak elterjedése hatással van az emberi elmére, az egyén cselekedeteire, reakcióira, ennek pozitív–negatív hatásait a terület kutatóinak figyelembe kell venni.

A digitalizáció társadalmi hatásainak mérése egyre inkább meghatározó tényezővé válik, elengedhetetlen, hogy a pozitív hatásokat kihasználjuk, a digitalizáció lehetőségeit erősítsük, a negatív hatásokat tudatosítsuk, elkerüljük.

A pozitív, jó példákat és gyakorlatokat érdemes összegyűjteni, azokat közkinccsé tenni, ugyanakkor fel kell hívnunk a figyelmet a káros hatásokkal szemben is. Érdemes tehát a tudásmegosztás újszerű lehetőségeit kihasználni, megtalálni azokat a szereplőket, akik ezeket a hatásokat befolyásolni tudják, de azokat is, akik érzékelik, sok esetben elszenvedik ezeket. Az együttműködések lehetősége a digitális térben új távlatokat nyit meg, ez jótékony hatással van az újításokra, az új ötletek generálására is.

A digitalizáció az emberi élet minden területét érinti, ezért fontos, hogy – a technológiai újítások mellett – megfelelő kutatási háttérrel, valós és érzékelhető társadalmi innovációk is keletkezzenek.

## Kulturális innováció, kreatív ipar

**Összefoglalás:** Kulturális innováció lehet bármely kulturális célú, újszerű és hasznosuló kezdeményezés csakúgy, ahogy bármely társadalmi innovációs fejlesztés, melynek eszköze valamilyen kulturális elem (pl. zene). A kreatív iparágak lehetnek például: reklám; épülettervezés és más mérnöki tevékenység; művészeti tárgyak és antikvitas kereskedelem; számítógépes játékok; kézművesség; formatervezés; divattervezés; film és videó; zene; előadóművészet; könyvkiadás; software készítés; TV és rádió.



A társadalom innovációs és kreatív potenciáljának kiaknázása a jövőbeni növekedésünk, boldogulásunk szempontjából kulcsfontosságú tényezővé vált. A kreativitás az innováció egyik legfontosabb forrásának tekinthető, mivel az mindig kreatív ötletekből hoz létre termékeket és szolgáltatásokat. Ezért a kreativitásnak mindig szerepe van abban, ha az innováció ekkor – gazdasági vagy társadalmi – hasznot eredményez. Tekintettel kell azonban lennünk a kulturális sokféleségre, amely valójában a kreativitás és az innováció forrása.

Az európai innovációs politika rengeteg változáson ment keresztül az idők során. Az 1970-es években a kutatás-fejlesztés állt a középpontjában, a 80-as években pedig a tudástranszferre fókuszált. Az 1990-es évtizedben mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy az innováció nem egyfajta lineáris folyamat része (kutatás-fejlesztés-hasznosítás), hanem egy sokkal bonyolultabb rendszer eredménye, amely különböző szereplők – például egyetemek, kutatók, hatóságok és üzleti vállalkozások – egész hálózatának együttműködésén múlik. A későbbi időszak kohéziós politikai programjában az innováció már, mint a fenntartható fejlődés biztosítását lehetővé tévő elsődleges és átfogó eszköz szerepel, amely magában foglalja a klaszterépítés ösztönzését is a lehetőségek maximális kihasználása érdekében.

Miközben az innovációt sokan olyan eszköznek tekintik, amely elvezet minket egy összetartóbb és fenntarthatóbb társadalom felé, ehhez feltétlenül szükség van bizonyos változásokra, amelyeknek köszönhetően az emberek megértőbbé válnak egymás iránt. A kultúra – mint a társadalmi és területi kohézió megvalósításának eszköze – segít egyensúlyt teremteni a tradíció és az innováció között, lehetőséget kínál a különböző kultúrák és a generációk közötti párbeszédre, valamint az integráció növelésére. A kultúra nagyszerűen integrálható az innováció és a kreativitás fejlesztésébe, erre jó példa a kulturális örökség megóvása, a fenntartható turizmus fejlesztése, kreatív ágazatok és egyéb ágazatok közötti együttműködést is magában foglaló társadalmi-gazdasági együttműködés, a helyi gazdaságoknak a kulturális infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése révén történő újjáélesztése.



## Helyi fejlesztések, governance

**Összefoglalás:** Helyi fejlesztések alatt a településfejlesztési, térségfejlesztési ötletek, tervek megvalósítását értjük alapvetően önkormányzati koordinációban. A helyi fejlesztések során fontosak az érintettek közötti partnerségek kialakítása, hogy közösen vegyenek részt a közös biztosításában és fejlesztésében.



---

Ebből a szempontból tehát a helyi fejlesztés a régió lakosságának életminőségjavítását, a helyi vagyon fejlesztését, fenntartását, a piaci problémák leküzdését, a kohézió erősítését és a helyi fejlesztési projektek megvalósítását jelenti. A jó helyi kormányzás alatt a demokratikus, szolgáltató, hatékony, átlátható, jogszerű, etikus, jövőorientált helyi kormányzást értjük, amely a helyi és megyei önkormányzatok, dekoncentrált kormányzati szervek és bevont partnerei tevékenysége révén valósul meg.

Egy ország gazdasági növekedésének és a társadalom széles rétegeinek életkörülményei javításának egyik hatékony módja a helyben, lokális térben értelmezett fejlesztések, amelyek aztán hozzájárulnak az ország egészének fejlődéséhez. A helyi fejlesztések tehát a kisebb települési szintre összpontosítanak, fejlesztési ötleteit, beavatkozási területeit az adott település/térség/regió sajátos körülményeihez és szükségleteihez igazítják.

Ideális környezetben a helyi fejlesztésekkel foglalkozókat és a folyamat érintettjeit is olyan szereplőknek tekintik, akik hozzájárulnak egy ország irányításához, fejlődéséhez gazdasági, környezeti és társadalmi értelemben egyaránt. A helyi fejlesztések során az érintettek között partnerségek alakulnak ki és céljuk, hogy közösen vegyenek részt a közös biztosításában és fejlesztésében. Ebből a szempontból tehát a helyi fejlesztés a régió lakosságának életminőségjavítását, a helyi vagyon fejlesztését, fenntartását, a piaci problémák leküzdését, a kohézió erősítését és a helyi fejlesztési projektek megvalósítását jelenti.

A jó helyi kormányzás alatt az alábbi kritériumok minőségi teljesítését értjük:

- demokratikus helyi kormányzás (képviselő, részvétel, együttműködés, konszenzusos döntések)
- szolgáltató helyi kormányzás (jólétre törekvő, igényorientált, válaszképes)
- hatékony helyi kormányzás (teljesítményorientált, szervezett, kompetens, kontrollált)
- átlátható helyi kormányzás (nyitott, kommunikatív, polgár közeli)
- jogszerű helyi kormányzás (jogkövető, jogérvényesítő, szabályozott)
- etikus helyi kormányzás (értékvezérelt, kultúrateremtő, közélet tisztaságát őrző)
- jövőorientált helyi kormányzás (stratégiákkal rendelkező, innovatív, fenntarthatóságot ösztönző)



- jól gazdálkodó helyi kormányzás (gazdaságos, erőforrásteremtő, kiegyensúlyozott)
- inkluzív helyi kormányzás (közösségvezérelt, szolidáris, képessé tevő, befogadó)
- felelősségvállaló helyi kormányzás (felelősségtudatos, számonkérhető, társadalmilag felelős)



## Környezeti szempontú társadalmi innovációk, klíma

**Összefoglalás:** Környezeti szempontú társadalmi innováció az, amely a klímaváltozás társadalmi aspektusaira irányul. Széles értelmezési keretben foglalja magába mindazon gyakorlatokat, módszereket, kezdeményezéseket, amelyek a keletkező és érzékelhető káros hatások kiszűrésére, azokhoz való alkalmazkodásra irányul. Ugyanakkor felismeri a klímaváltozáshoz kapcsolódó előnyös hatásokat is, ezáltal új értelmezési felületek, lehetőségek nyílnak meg a társadalom széles rétegei előtt.

A klímaváltozás hatásai mellett annak társadalomra gyakorolt következményei is észrevétlenül, de megkérdőjelezhetetlenül beépülnek hétköznapjainkba. Ezek észlelése, tudatosítása, mérése a következő időszak egyik jelentős feladata. A káros hatások mellett figyelmet kell fordítani a klímaváltozásból adódó környezeti innovációkra is, illetve annak társadalomra gyakorolt – pozitív és negatív – hatásaira is. Mindezek magukba foglalják a klímaváltozás elleni társadalmi aktivitásokat, akciókat, a klímaváltozásból adódó adaptációs feladatokat, ezek társadalomra gyakorolt hatását.

Ki kell hangsúlyozni a megfelelő keretrendszerek szerepét, a jogalkotás rugalmasságának szükségét, a tudás létrehozásának és átadásnak fontosságát és ehhez tartozóan az érintettek feladatait, felelősségét is. A klímaváltozás társadalmi hatásait befolyásoló szereplők, illetve az azt elszenvedő, érzékelő érintettek bevonása, együttműködése a következő évek fontos kihívása lesz, különös tekintettel az alulról érkező kezdeményezések létrehozására és azok befogadására.



## Társadalmi jóllét

**Összefoglalás:** A társadalom boldogság- és közérzetét meghatározó tényezők összessége eredményeképpen létrejövő állapot.

A társadalmi jóllétet számos tényező befolyásolja, ideértve a gazdasági teljesítményt, az életminőséget, a környezet állapotát, a társadalmi egyenlőséget és a személyes jóllétet. A tudományos világban az egyik legnagyobb kihívás, hogy milyen módon lehet a szakértők álláspontját összeegyeztetni arról, hogy egyáltalán mi a jóllét, mik ennek a fő összetevői és mekkora azok relatív súlya az egész rendszerben. A társadalmi jóllét dimenzióinak létrehozásakor kiindulópontunk az volt, hogy egy jól működő és hatékony állam legfontosabb célja az állampolgárok boldogulásának és boldogságának, objektív és szubjektív jóllétének elősegítése.



## Munka jövője, a jövő gazdasága társadalmi aspektusai

**Összefoglalás:** A munka világa, a jövő gazdasága nem nélkülözhetik a társadalmi innovációt, az innovatív megoldásokat. Az innovatív megoldások, a digitalizáció és a globalizáció hozzájárulhatnak a munka eredményesebb megszervezéséhez, ezáltal a hatékonyság növeléséhez és a gazdasági fejlődéshez.

A munka és a munkaerőpiac folyamatos változásokon megy keresztül, különösen igaz ez a pandémiás időszak munkapiaci jelenségeit elemezve. A negyedik ipari forradalom, a globalizáció, a digitalizáció, a hálózatok társadalma, a tudás hozzáférhetősége új dimenzióba helyezi az ember által elvégzett munkát és annak szervezési rendszerét is. Új munkahelyek jelennek meg, további előtérbe kerül az automatizálás, az emberi tőke felértékelődik. Új foglalkoztatási formák jelennek meg, háttérbe szorítva az eddigi hagyományos munkavégzési kereteket. A digitalizáció és a (számító)gépesítés előtörése ugyanakkor munkahelyek megszűnését is eredményezheti, ami miatt a munkanélküliség egyre növekvő kihívására is megoldásokat kell találni.

A leginkább keresett készségek közé kell sorolnunk az alkalmazkodóképességet és rugalmasságot, az együttműködést és kommunikációt, a szociális tudatosságot és a sokféleség elfogadását, valamint – nem utolsó sorban – a vállalkozói, megoldásorientált gondolkodást. A turbulens környezeti, gazdasági, technológiai változások miatt a vállalatoknak még nagyobb felelősséget kell vállalnia a munkavállalók képzésében, pszichológiai biztonságának, jóllétének megteremtésében, valamint az egyedi igényekre reagáló munkaszervezési formák kialakításában.



A társadalmi innováció a munkavégzés és az egyes munkafolyamatok eredményesebb megszervezéséhez, a hatékonyság növeléséhez, ezáltal a gazdasági fejlődéshez és a társadalmi jólét növeléséhez is hozzájárul.



## Humán rendszerek

**Összefoglalás:** A humán rendszerek egyes elemeit érzékenyen érintik a demográfiai, egészségügyi, szociális, oktatási és ösztársadalmi változások, emiatt miatt különös hangsúlyt kell fektetni a közszolgáltatások minőségét és hatékonyságát javító társadalmi innovációs megoldásokra. A fent említett változások az egészségügyet, a foglalkozáspolitikát, a szociális ellátórendszert, az oktatásügyet is kihívás elé állítják, amelyek szükségessé teszik például a korszecifikus igényeket kielégítő innovatív megoldások kidolgozását. E tekintetben fontos a rendszerszintű megközelítés, hiszen az egyes problémákat és kihívásokat nem lehet kizárólag a humán rendszerek egyes elemeire fókuszáltan megoldani.

A tradicionálisan nagy humán rendszerek komplexitása és bonyolultsága miatt azok megújítása, innovatívvá tétele nagy kihívást jelent a mindenkori kormányoknak. A rendszer társadalmi aspektusa is jelentős, hiszen a társadalom széles rétege használja a létrehozott szolgáltatásokat. Emiatt a klaszternek társadalmi innovációs fejlesztései sok embert elérhetnek és pozitívan befolyásolhatják a közösség jóllétét. Az idősödő társadalmak is nagy kihívások elé állítják a humán rendszereket. Ezekre válaszul keresni, támogatni kell a helyi szintű szolgáltatási innovációkat is.

A humán rendszerek számos területet ölelnek fel, amelyek (szak)specifikus megoldásokat tesznek szükségessé. Ugyanakkor nagyon fontos a rendszer-szintű megközelítés, hiszen az egyes problémákat és kihívásokat nem lehet kizárólag a humán rendszerek egyes elemeire fókuszáltan megoldani. A humán rendszerek összehangolt működése (ágazati és helyi szinten is) hatékonyabbá teszi a felmerülő problémák kezelését.

## Társadalmi innováció menedzsmentje

**Összefoglalás:** Magában foglalja a társadalmi innovációs folyamatok és projektek tervezését, szervezését, vezetését, ellenőrzését, hatásmérését, kutatását, valamint a teljes innovációs folyamatmenedzsment keretrendszerének



---

fejlesztését is. A menedzsment rendszer szereplői a különböző innovációs ügynökségek, állami, privát, civil támogatásszervező, pénzügyi támogatást és szolgáltatást nyújtó szervezetek.



Az innováció menedzsment a K+F-et, valamint az innovációkat (az új termékek, technikák, társadalmi megoldások stb. bevezetését) vezérli. Piaci vagy egyéb hatásokra, társadalmi igényekre reagálva termék- (vagy technológiai, társadalmi innovációs, szolgáltatási stb.) ötleteket tár fel, majd termék/szolgáltatási terveket alakít ki, a kezdettől (majd akár több iteratív javító lépésben) a piacon, célcsoportok körében teszteli a kísérleti gyártást/megoldást, az ezen eljárások során elfogadott változatot a piacra viszi. Amikor és ahol ez szükségessé válik, kutatást is indít stb. A társadalmi innovációt a technológiai és termék innovációk komplementer folyamatoként értelmezzük. A társadalmi innováció menedzsmentjének alkotóelemei:

- Tervezési folyamatok társadalmi innovációs aspektusai;
- Szervezési folyamatok társadalmi innovációs aspektusai;
- Vezetési folyamatok társadalmi innovációs aspektusai;
- Ellenőrzési folyamatok társadalmi innovációs aspektusai;
- Társadalmi innovációs programok hatásmérésének kutatása;
- Társadalmi innovációs kezdeményezések sikerkritériumainak kutatása;
- Ideális társadalmi innováció menedzsment keretrendszerek fejlesztése



# 1. Szociális farmszolgáltatás („social farming”) hátrányos helyzetűek számára

## Probléma azonosítása

Hátrányos helyzetű személyek (széles értelemben véve: autisták, fogyatékosok, megváltozott munkaképességűek, függőségben szenvedők stb.) társadalmi és munkaerőpiaci szempontú nehézségei, kirekesztettsége.

A hátrányos helyzetű személyek nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak beilleszkedni a társadalomba. Meglehetősen problematikus a munkaerőpiaci elhelyezkedésük, sőt gyakran esélyt sem kapnak rá.

## Leírás, rövid ismertetés

A szociális farm modellje az innovatív mezőgazdasági megoldások megfelelő alternatívájának tekintendő, amely a zöld környezethez „visszatérve”, annak előnyeit ki- és felhasználva karolja fel a mentális betegséggel, testi fogyatékosokkal, hátrányos helyzettel, illetve más problémával küzdőket, akik önállóan nem képesek sorsukon, helyzetükön javítani, és így segítségre szorulnak. Opcionális modellként szolgál a társadalomban ott, ahol az állami egészségügyi és szociális szolgáltatás nem létezik vagy nem megfelelő. Sajátos módon a farm az egészséges emberek számára is hasznos lehetőségeket kínál, akiknek a farm ismeretszerzést, képzést nyújt mezőgazdasági munkák végzése által, valamint segítségükre van a vidéki élet (újra)felfedezésében. A farm működésében a természet, illetve a természetben végzett mezőgazdasági tevékenységek központi szerepet játszanak, elsősorban terápiás, másodsorban ismeretátadó és társadalmi, foglalkoztatási integrációs céllal. Az alapkövet maga a farm képzí, amely biztosítja a farm szolgáltatásait igénybe vevőknek a biztonságos, helyreállító zöld környezetben való készségfejlesztést, rehabilitációt és integrációt.

A szociális farm több vonatkozásban is túllép a hagyományos gazdaságokon. Kiszélesíti, elmélyíti, és új alapokra helyezi tevékenységeit, kapcsolatrendszerét. A mezőgazdasági tevékenységeken kívül számos más funkciókra, nevezetesen társadalmi, szociális és ökológiai funkciókra is kiterjed szerepe. Így pl. munkát ad, integrálja a hátrányos helyzetűeket (szociális és





foglalkoztatási szempontból), egyben hagyományokat őriz, gondozza a vidéki tájat, stb. Fontos eleme a farmszolgáltatásnak a rehabilitáció mellett a foglalkoztatás biztosítása, amely a célcsoporti kör számára szinte alig, vagy egyáltalán nem megfelelő a munkaerőpiacon.

A szociális farm modellje a TINLAB Projektben meghatározott fejlesztési témák közül a multidiszciplináris innovációk a társadalmi változásért és okos társadalmakért, illetve a rurális térségek fejlesztését célzó társadalmi innovációs projektek megnevezésű témák közé sorolható.

## Tematikus fókusz

**Társadalmi jóllét, multidiszciplináris innováció a társadalmi változásért, fogyatékoság, autizmus;**

**A munka jövője, a jövő gazdaság társadalmi aspektusai, alkalmazkodóképesség, szociális tudatosság, társadalmi vállalkozás;**

**Humán rendszerek – szociális ellátórendszert érintő változás;**

**Helyi fejlesztések – rurális térségek fejlesztését célzó társadalmi innovációs projekt;**

**Környezeti innováció, klíma – élelmiszerek, biogazdálkodás**

## Célcsoport megnevezése

- Hátrányos helyzetű személyek széles köre. Elsődlegesen: fogyatékosággal, tartós értelmi betegséggel rendelkezők, szenvedélybetegek, megváltozott munkaképességűek, de előfordulnak bűnelkövetői rehabilitációs programok résztvevői, börtönviseltek is.
- Másodlagos személyi körként jelennek meg a farm ismeretterjesztő tevékenysége révén a gyermekek, tanulók.

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Hátrányos helyzetű személyek számára társadalmi és munkaerőpiaci integrációt, rehabilitációt, megfelelő gondozást és ellátást nyújt. Mindezt a mezőgazdasági és az egészségügyi, szociális szektor összekapcsolása által,



zöld környezetben biztosítva. A résztvevők fejlesztése, terápiája, jóllétének előmozdítása érdekében kombinálja a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek (növénytermesztés, állattartás) végzését egészségügyi, szociális szakemberek által nyújtott terápiával. A résztvevők tehát komplex szolgáltatást kapnak: nem közvetlenül történik a terápia, hanem a munkavégzés (állat- és növénygondozás) által, aközben fejlesztik őket a szakemberek. Nem "direkt" terápia történik, hanem munkavégzés által, közben (állat- és növénygondozás) fejlesztik a szakemberek a résztvevőket.

A terápia mellett fontos tényező, hogy valódi munkalehetőséget biztosít a résztvevőknek a farm, ahol értékteremtő munkát végezhetnek, tényleges jogviszony keretében.

A rehabilitáció, illetve munkavégzés mellett ismeretterjesztő, szemléletformáló tevékenység is megjelenik, melynek révén az oktatási intézmény tanulói megismerhetik a vidéki tájat, tevékenységeket, gyakorlati ismereteket szerezhetnek, hagyományos mezőgazdasági tevékenységek (növénytermesztés, állattartás) végzését egészségügyi, szociális szakemberek által nyújtott terápiával.



## Adaptációs potenciál

Igen, hasznosítható. Hazai kézikönyv áll rendelkezésre a szociális farmok jellemzőiről, működéséről, amely segítséget nyújt új farmok létrehozásához. Hazánkban több szociális farm is működik, melyek rendelkeznek szociális farm védjeggyel is.

(Bár vannak a működésnek problematikus területei [jogi szabályozás hiánya miatt], de ezek megoldásán dolgozik a Magyar Szociális Farm Szövetség, egyeztetve a kormányzati szervekkel.)



## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Hármas sikerkritérium határozható meg:



1. A hátrányos helyzetből való kiút egyik megfelelő alternatívája. A szociális farm kedvezően hat a résztvevők életminőségére – nyugodt, kiegyensúlyozott környezetet teremt; javul a résztvevők életkörülménye; érzelmi és anyagi jólétet biztosít; munkát és aktivitást biztosít a mezőgazdasági tevékenységek végzése által; személyes kapcsolatok alakulnak ki; ismeretszerzést is nyújt. Nappali ellátást és akár helyben lakást is biztosít a farm.



2. A szolgáltatást nyújtó gazdák számára is nyújt pozitívumokat: helyi gazdaság erősítése, a farm nyitottabbá válik a külvilág felé, hozzájárul a kisebb gazdaságok életben maradásához, új bevételi forrást eredményez.
  3. A társadalomra nézve nő a vidéki munkalehetőségek száma, a vidéki térség vonzóvá válik, szemléletformálást tesz lehetővé, előmozdítja az ökológiai gazdálkodást.
- Életminőség javulása;
  - Foglalkoztatási lehetőség biztosítása a hátrányos helyzetűeknek;
  - Vidéki élet erősödik, nyitottabbá válik a vidéki táj;
  - Fenntartható gazdálkodás

### Hatásmérés, indikátorok

A kézikönyv a hatásmérésre nem terjed ki, de meghatároz hatásmérési technikákat. A kézikönyv bemutat jó gyakorlatokat, pl. a Baráthegyi Majorságot, melyet a szerzők sikerként értékelnek.

Jelenleg 12 szociális farm rendelkezik Szociális Farm védjeggyel.

### Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Szimbiózis Alapítvány – Magyarország, Miskolc

<http://szocialisfarm.hu/>



## 2. Közös énekléssel a demencia ellen

### Probléma azonosítása

A demencia Belgiumban több mint 130.000 embert érint. Háromból egy belga idős ember szenved demenciában. 2035-re átlagosan több mint 40%-os növekedésre számíthatunk e számok tekintetében. A demenciában szenvedő idősök többsége még mindig otthon él, és informális gondozó gondozza őket. Ezáltal társadalmilag kirekesztettek lesznek, ami az emberek/családok közötti kapcsolatok megromlásához vezet.

### Leírás, rövid ismertetés

A Koor & Stem szervezete együttműködések keretében olyan szervezeteket támogat, amelyek a demenciában szenvedők segítségnyújtásában vállalnak szerepet. A program az együtténeklés szinergiáit használja ki. Céljuk, hogy az együtténeklés hatással legyen a demenciára olyan emberek esetén is, ahol a családon belüli kapcsolatok akár teljesen megszakadtak. Egyéni coaching, peer-to-peer találkozók és szakmai konzultációk alkalmazásával készítik fel a demenciában szenvedők segítségnyújtásában és gondozásában szerepet vállalókat az együtténeklés módszertanára.

Emellett több száz olyan bentlakásos gondozási központokban működő kórossal tartanak kapcsolatot, ahol a demenciában szenvedő emberek együtt énekelnek önkéntesekkel, informális és formális gondozókkal, egészségügyi szakemberekkel.

Tehát mind az otthonápolásban résztvevők, mind pedig a bentlakásos intézmények gondozói számára segítséget nyújtanak az együtténeklés elsajátításában.

Forrás:

<https://www.socialeinnovatiefabriek.be/nl/praktijk/eerst-impact-kennen-dan-opschalen#sthash.N8bx0sE6.dpbs>

<https://www.koorenstem.be/nl/nieuws/de-stem-laet-van-zich-horen>

<https://www.koorenstem.be/nl/wie-zijn-we/stafmedewerkers-koorstem-vzw>  
Letöltés dátuma: 2021. 04. 22.



A fenti gyakorlat tematikus fókusza erőteljesen kapcsolódik a TINLAB keretében megfogalmazott Együttműködő közösségek tematikus fókuszhoz, mivel egyedi eszközeivel segíti az adott települések önkormányzatai, gazdasági szereplői, kulturális intézményei és lakosai közötti kapcsolatokat erősítését, amelyek lehetővé teszik, hogy minél több aktív, a helyi társadalmat megmozgató közösség jöjjön létre, amelyek képesek helyi, lokális társadalmi kihívásokra, problémákra közösen, együttműködve megoldást találni.

## Tematikus fókusz

### Társadalmi jóllét

#### Célcsoport megnevezése

- Otthon és bentlakásos intézményben gondozott demenciában szenvedő időskorúak
- Formális és informális gondozók, egyéb demenciában szenvedőknek segítséget nyújtó intézmények, szervezetek
- Önkormányzatok
- Családtagok, ismerősök

#### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Az innováció során az együttéklés módszerét alkalmazzák arra, hogy a demens emberek (bentlakásos intézményben élők, és otthon ápoltak) ismét kapcsolatot teremtsenek a külvilággal, családjukkal, közösségekkel.

Az együttéklés során egyéni támogatást, peer-to-peer eseményeket és szakmai tanácsadást adnak a programban résztvevők számára. Ezzel egy teljesen új koncepciót adnak a demenciában szenvedők és az őket ápolók, valamint a családtagok számára. A program összeköti az otthoni ápolást, a kultúrát és az oktatást, ebből származik újdonságtartalma is. A program újdonságtartalma továbbá abban is rejlik, hogy egyre több intézményt, szervezetet vonnak be a hálózatba, amelyek



során nem csak a hagyományos ének és egyéb művészeti ág képviselői magát, hanem más típusú szervezetek, szolgáltatók, valamint önkormányzatok is.

## Adaptációs potenciál

A módszer mások által átvehető, a fenti tematikus fókuszra tekintettel. Adaptálhatósága az együtténekléshez szükséges feltételek megteremtése és képességek megléte esetén tud működni sikeresen.

Példa: Dementia in Cultural Mediation (DCUM) transnational project.

Példák találhatóak Alzheimeres betegek segítségnyújtására is.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Társadalmi szinten az életminőség javulása, emberek közötti kapcsolatok szélesítése, létesítése az egyik és legfontosabb sikerkritérium a projekt tekintetében. Azon emberek, akik a társadalomból kirekesztetté válnak, elszigetelődnek betegségük miatt, a program kapcsán újra részesei lehetnek azon közösségnek, amelyhez tartoznak. A program további sikerkritériuma, hogy megteremti az együttműködést a közösség, kultúra és oktatás között. Felhívja az önkormányzatok figyelmét az időskori elszigeteltség és kirekesztettség, demencia általi veszélyeire.

További sikerkritérium, hogy a program nem csak a bentlakó demens emberek, hanem az otthon gondozottak számára is segítséget nyújt.

Sikerkritériumnak tekinthető az egyéni támogatás, a peer-to-peer események és szakmai tanácsadás is, valamint a mögötte húzódó hálózat-építési motiváció.



## Hatásmérés, indikátorok

A hatásmérés jelenleg folyamatban van.

A gondozók 91%-a a demenciában érintetteknél pozitív hangulatváltást tapasztal, a gondozók 77%-a életminőségbeli változást tapasztalt a demenciában érintetteknél.



---

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Lucille Lamaker and Reinhilde Peeters

Koor & Stem vzw

Pater Pirestraat 50

2018 Antwerp

GPS: Hospitaalplein

+32 (0) 3 237 96 43

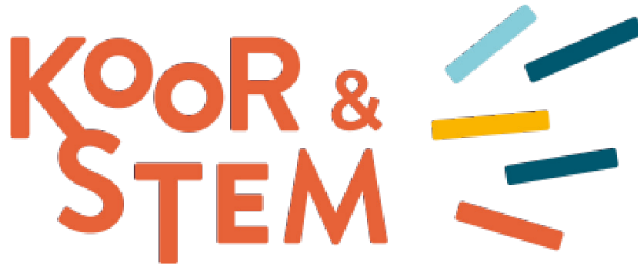
info@koorenstem.be

Social Innovation Factory

Ravenstein Gallery 28, 1000 Brussels

info@socialeinnovatiefabriek.be

<https://www.socialeinnovatiefabriek.be>



### 3. "Capito" – a könnyen érthető kommunikációért

#### Probléma azonosítása

Az értelmileg akadályozott gyermekek és felnőttek társadalmi életben való részvételének egyik fontos feltétele, hogy képesek legyenek tájékozódni az őket körülvevő világban, és így megérthessék az információkat. Az információk egyúttal segítenek a mindennapi élethelyzetekben szükséges döntések meghozatalában. Az értelmileg akadályozott gyermekek kommunikációs képességeinek fejlesztése hagyományosan része a gyógypedagógiai tevékenységnek. A korszerű gyógypedagógia emellett kínál egy másik megközelítést is: a megoldást az értelmileg akadályozott személy társadalmi részvételét akadályozó külső tényezők felszámolása jelentheti. Ilyen akadály az, ha az információk bonyolultak, nehezen értelmezhetők. A könnyen érthető kommunikáció egy olyan módszertan, amivel éppen ezen lehet segíteni. A könnyen érthető kommunikáció ugyanazt jelenti az olvasási és megértési kihívások előtt álló emberek, köztük az értelmileg akadályozott emberek számára.

Vannak olyan szövegek, amelyek nem minden ember számára értelmezhetők könnyen (német nyelvterületen az elérhető információk a lakosság 40%-a számára nem érthetőek). A szövegek információkat tartalmaznak. Az információkra pedig azért van szükség, hogy az élet különböző helyzeteiben megfelelő döntéseket hozhassunk. Az önálló, másoktól független életvitelnek, az önérvényesítésnek nélkülözhetetlen feltétele, hogy ne legyünk elzárva az információktól, és így a döntés lehetőségétől. Ez az értelmileg akadályozott személyek esetében is létfontosságú. A könnyen érthető kommunikáció, mint az információk akadálymentesítésének, mindenki számára hozzáférhetővé tételének technikája gyakorlatilag ezt a fajta segítséget kínálja fel.

Ausztriában 2005-ben fogadták el a fogyatékos személyek esélyegyenlőségéről szóló törvényt (Bundes-Behindertengleichstellungsgesetz – BGStG). Az ország 2008-ban ratifikálta a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezményt. Ezzel összefüggésben több ízben módosult az osztrák esélyegyenlőségi törvény is, a legutóbbi módosítása 2016. január 1-jén lépett hatályba. A hatályos törvényszöveg szerinti 6.§ (5) bekezdése értelmében például az információk közvetítése akkor tekinthető akadálymentesnek, ha az





információk az általában szokásos módon minden különösebb nehézség és idegen segítség (például más személy segítése) nélkül hozzáférhetők és használhatók. A könnyen érthető kommunikáció alkalmazását tehát törvény írja elő, bár magát a módszert nem nevezi meg. A politikai és más hírek könnyen érthető változata elősegítheti például az értelmileg akadályozott emberek politikai életben, közéletben való részvételét.

## Leírás, rövid ismertetés

2000-ben Walburga Fröhlich és Klaus Candussi alapította az „atempo-Gruppe” nevű szervezetet. A franchise jellegű társadalmi vállalkozásnak napjainkban nagyjából 80 munkatársa van, akik közül kb. 20 fő értelmileg akadályozott személy. Az „atempo” alaphelyzetben könnyen érthető honlapján a betű mérete négy méretben változtatható, a német mellett olvasható angolul. A cég rendelkezik Facebook és Twitter oldallal is. A cégcsoport három társadalmi vállalkozásának egyike a könnyen érthető kommunikációval foglalkozó „capito” (olaszul: értem). Ez egy olyan nyelvi szolgáltatást takar, amely keretében szövegeket írnak át a célcsoport nyelvére a könnyű érthetőség érdekében (különböző egyedi igényekre 3 szinten:

<https://www.capito.eu/en/translations-into-easy-to-understand-language/>).

Dolgoznak állami, tartományi szervezeteknek, piaci cégeknek (<https://www.capito.eu/en/our-references/>).

## Tematikus fókusz

### Társadalmi jóllét

### Célcsoport megnevezése

- Értelmileg akadályozott gyermekek és felnőttek
- Olvasási és megértési kihívások előtt álló emberek

### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A könnyen érthető anyagok készítése multidiszciplináris szakértelmet és csapatmunkát igényel. Szükség van többek között a célcsoport ismeretére (gyógyopedagógiai, fogyatékosügy-i tudás), nyelv- és kommunikációtudományi



ismeretekre, informatikai tudásra, és például a képek miatt fényképezési, vagy a rajzok miatt illusztrátori tudásra, mások által készített (fény)képek, ábrák felhasználása esetében szerzői jogokkal kapcsolatos ismeretekre, valamint a csapatmunkában való részvétel miatt együttműködési képességre. Fontos innováció továbbá, hogy a célcsoport a teljes munkafolyamatban részt vesz.

## Adaptációs potenciál

Az adaptációt egyrészt segítik a „Leicht Lesen” képzésükkel. A maximum 15 fős képzés, 110 órás, melyhez 30 óra online képzés társul házi feladatokkal. A képzés során elsajátítják a könnyen érthető szöveg készítésének, és az ellenőri (lektori) munka moderálásának a technikáját, valamint a minőségbiztosítási eljárást.

Franchise hálózatot is működtetnek német nyelvterületen:

<https://www.capito.eu/en/social-franchise/>

A hasznosításnak nincs iparági korlátja, jelenleg is számos szektorban alkalmazzák a megoldásaikat, viszont jelenleg német nyelvterületen alkalmazzák a módszert.



Forrás: <https://www.capito.eu/en/>



## Vélelmezett sikerkritériumok - általános és specifikus sikertényezők

- Célcsoportismeret és bevonás;
- Nyelv- és kommunikációtudományi ismeret;
- Multidiszciplináris szakértelem és team-munka;
- Informatikai, grafikai tudás

## Hatásmérés, indikátorok

A szolgáltatás sikerességét az ügyfelek elégedettsége és a kapott díjak is bizonyítják. Az „atempo”-nak sikerült az elmúlt években számos díjat elnyernie, például Ashoka ösztöndíj, European Business Award, Franchise Award, B2B Diversity Preis, SozialMarie Preis

Überblick Ressourcen, Leistungen, Outcome	Jahre		
Ressourcen	2017	2018	2019
Mitarbeitende	418	607	617
Ausgaben in Tausend Euro	1.572	1.500	2.420
<b>Leistungen</b>			
Übersetzungen	708	697	479
Fortbildungen	123	123	475
Digitalisierungsprojekte	4	4	26
Leistungen Summe	835	824	980
<b>Wirkungen (Stufen der Wirkungstreppe)</b>			
Überzeugte Kundinnen und Kunden (1)	487	539	558
Leserinnen und Leser gesamt (4 bis 5)	384.136	1.300.905	1.748.081
davon Nutzerinnen und Nutzer digitaler capito Services (3 bis 5)	3.000	1.000.905	1.451.703
Begünstigte der Fortbildungs-Teilnehmenden gesamt (7)	7.500	8.000	18.101
Menschen mit Lernschwierigkeiten mit bezahlter Arbeit (6)	266	382	509

Forrás: <https://www.capito.eu/en/>



Megvalósító szervezet(ek) –  
elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

capito

Heinrichstraße 145

8010 Graz

office@capito.eu

0043 316 81 47 16 0

<https://www.capito.eu/en/>



## 4. A Hitachi szerepvállalása a társadalmi innováció ösztönzésében

### Probléma azonosítása

A vállalati szektor érdemi részvétele a társadalmi problémák megoldásában még fejlesztendő. Szemléletváltásra van szükség, hiszen a vállalkozások környezetében keletkező problémák bekúsznak a gyárkapukon, cégek kapuján belül is. Közös fellépésre, a helyi társadalmakkal, önkormányzatokkal, makro szinten a kormányokkal való együttműködésre és nagyobb vállalati szerepvállalásra van szükség. A társadalmi innováció hozzáadott értéke kevésbé jelenik meg a technológiai és termékinnovációs folyamatokban.

### Leírás, rövid ismertetés

A Hitachi társadalmi innovációt támogató Fehér Könyv sorozata többek között az egészségügyi, energia, közlekedés, smart city területeken mutatja be az innovációs lehetőségeket és jó példákat is.

### Tematikus fókusz

**Egészségügyi, demográfiai változás és jólét**

**Tiszta, hatékony és biztonságos energia**

**Intelligens, környezetkímélő és integrált közlekedés**

**Klímváltozás, környezetvédelem, erőforrás- hatékonyság és nyersanyagok, körforgásos gazdaság**

**Társadalmi innováció menedzsmentje**

**Humán rendszerek**

**Környezeti innovációk, klíma**

### Célcsoport megnevezése

- Társadalmi innovációban érintett szereplők a tudományos, állami, civil, vállalati szektorból, az egyes tematikus területekről érkeznek.



## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A Frost & Sullivan tanácsadó cég bevonásával egyedülálló módon mutatják be az egyes társadalmi innovációs területek globális kihívásait, és az ezekre adott válaszokat, jó megoldásokat. A Hitachi az egyik legmeghatározóbb globális szereplővé vált a társadalmi innovációs területen. Különböző megoldásokat fejleszt a problémákra, mintaprojekteket valósít meg a világban, szektorokon is átívelően, összekapcsolja a technológiai és társadalmi innovációt a társadalmi kihívások megoldásában.

## Adaptációs potenciál

Egy kiváló példa a for profit szektor szerepvállalására a társadalmi innováció területén, amely keretében az üzleti és társadalmi haszon is érvényesülni tud. Az alkalmazásnak nincs iparági, vagy más alkalmazási korlátja.

## Vélelmezett sikerkritériumok - általános és specifikus sikertényezők

- Érdemi kapcsolat a gazdasággal, társadalommal, érintett szereplőkkel;
- Szükségletek folyamatos detektálása, keresletvezérelt és nem kínálati modell alkalmazása;
- Egyedi ügyféligények kielégítése;
- Közös megoldások létrehozása együttműködésben, nyitott innovációs folyamatban, amelyek üzleti és társadalmi hasznokkal is járnak;
- Az ellátási láncok és értékláncok mentén közös értékek létrehozása és megosztása;
- Multidiszciplináris megközelítés

## Hatásmérés, indikátorok

Nem releváns.



---

Megvalósító szervezet(ek) - elérhetőséggel,  
honlap és országmegjelöléssel

Hitachi Social Innovation microsite: <https://social-innovation.hitachi/en-eu/>

Social Innovation blog: [www.hitachi.eu/social\\_innovation](http://www.hitachi.eu/social_innovation)

Twitter: Global - @Hitachi\_SocInn Europe - @HitachiEurope

Hitachi Brand Channel: [www.youtube.com/user/HitachiBrandChannel](http://www.youtube.com/user/HitachiBrandChannel)

**HITACHI**  
Inspire the Next



## 5. Milánó Önkormányzatának társadalmi innovációs fehér könyve

### Probléma azonosítása

Az erősödő urbanizációs folyamatok hatására mára a lakosság nagyobbik hányada él már városi környezetben, amely következtében a társadalmat érintő kihívások is növekedtek. Ezek közül fontos szükségletekre (pl. IT használata, fiatalok munkaerőpiaci integrációja, foglalkoztatási lehetőségek bővítése, társadalmi részvétel, befogadás megvalósítása) sem az állam, sem a piac nem reagált, szükség van közös helyi összefogásra és aktivitásra.

### Leírás, rövid ismertetés

Az Urbact projekt keretében Milano Önkormányzata kidolgozta társadalmi innovációs Fehér Könyvét, melyben lefektette a társadalmi innovációs fejlesztések célrendszerét, számba vette a megvalósult akciókat, és kitekintést tett a jövőre is. A helyi társadalmi innovációs ökoszisztéma menedzsmentjében vállal nagy szerepet az önkormányzat. Kiemelt szerepet tulajdonítanak a startup és önfoglalkoztató vállalkozások fejlesztésének. A társadalmi jóllét, a közösségi gazdaság, smarty city, fab labok és co-working irodák fejlesztése is stratégiájuk fókuszában áll. Fenntartható közlekedést, hulladékgazdálkodást valósítanak meg, fontosnak tartják a társadalmi befogadást, sokszínűséget, városi jóllétet, az adminisztratív eljárások egyszerűsítését, és a startupok támogatását.

### Tematikus fókusz

**Társadalmi innováció menedzsmentje**

**Helyi fejlesztések, jó kormányzás**

### Célcsoport megnevezése

- Társadalmi innovációban érintett szereplők a tudományos, állami, civil, vállalati szektorból, az egyes tematikus területekről.





## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A társadalmi innovációt a „Smart City” részeként támogatják, amellyel kifejezik azt az igényt, hogy a technológia mellett fontos a társadalmi problémák újszerű megközelítése, megoldása is az innováció, képzés, kutatás, közösségi részvétel által. Social Innovation Campust is működtetnek, amely találkozóhely, kreatív ötletek megvalósulásának a helyszíne is egyben.

## Adaptációs potenciál

Városi önkormányzatok számára javasolt az átvétele a társadalmi innovációt támogató helyi ökoszisztéma fejlesztése érdekében.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

- Elkötelezett önkormányzat;
- Világosan megfogalmazott vízió;
- Társadalmi innovációs kultúra fejlesztése, kompetenciák növelése képzéssel

## Azonosítható vagy valószínűsíthető általános és specifikus sikertényezők

- Az önkormányzat partnersége egy professzionális társadalmi innovációs menedzsmentszervezettel;
- Monitoring, nyomonkövetés;
- Társadalmi bevonás, részvétel támogatása (9 m EUR ráfordításával!);
- Szoros egyetemi kapcsolatok;
- Startupokat támogató helyi ökoszisztéma működtetése, finanszírozási sokszínűség (pályázat, hitel, crowdfunding);
- A társadalmi innováció egy nyitott folyamat, nem egy projekt, vagy projektek sorozata, bármikor lehet csatlakozni;
- Nemzetközi jó példák vizsgálata és adaptációja, Milano, mint társadalmi innovációs laboratórium;
- Folyamatos eredménykommunikáció és disszemináció



## Hatásmérés, indikátorok

Csak 2014-ben a város 470 startup születését ünnepelhette, amelyek közül számos társadalmi innovációs indíttatású volt.

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

<https://www.comune.milano.it/>

<https://www.sicampus.org/>

Comune di Milano, Piazza della Scala, 2 - 20121 Milano Italia

Codice fiscale/Partita IVA 01199250158

Contact Center 020202



Comune di  
**Milano**



## 6. A Londoni Ifjúsági Evezős Klub társadalmi szerepvállalása

### Probléma azonosítása

A 2012-es Londoni Olimpián a privát iskolákba járó 7%-nyi brit közül került ki a Brit Olimpiai Csapat 50%-a. Borzalmas statisztika. Felmerült a kérdés, hogy az állami oktatási szektorban hogy lehetne jobban befektetni és kihasználni a sport és oktatás lehetőségeit a társadalmi mobilitás érdekében is. A sportnak kiemelt szerepe lehet a nevelésben is, illetve a versenyképesség megőrzésében, a foglalkoztathatósági esélyek növelésében. Foglalkozni szükséges a 93%-nyi emberrel is, különösen azokkal, akik deprivált közösségekben élnek. A Henley Royal Regatta felvállalta ezt a küldetést, és megalapította 2014-ben a London Youth Rowing (LYR) szervezetet.

### Leírás, rövid ismertetés

Evezős sporttevékenységből kiindulva hátrányos helyzetű fiataloknak adnak lehetőséget, hogy a sporttevékenység végzése mellett a munkavállalási készségeiket is fejlesszék (MTQ mentális állóképességi modellt alkalmazták). A „Breaking Barriers” kezdeményezés 2014 óta működik tréning és mentorálási elemekkel. A kezdeményezés bizonyította, hogy óriási segítséget tudnak nyújtani a bekerülő fiatalok személyiségfejlődésében is. A fő elemek:

- életvezetési készségek fejlesztése az evezés és mentoring által
- jövőbeli lehetőségek bemutatása, pályaorientáció, továbbtanulás, munkába állás segítése

### Tematikus fókusz

#### Társadalmi jóllét

### Célcsoport megnevezése

- Állami iskolákba járó általános- és középiskolások
- A „Breaking Barriers” kezdeményezésbe olyan iskolák kerülhetnek be, ahol a tanulók ingyenes étkeztetési jogosultságát több mint 25%-uk eléri (max. 16 190 fontos háztartási jövedelem a kritérium)



## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Egy exkluzív, tehetősebb, jó anyagi körülmények között élő fiatalok számára működtetett sportágban (evezés) biztosítottak sportolási, személyes fejlődési lehetőséget széles réteg számára. A sportklubok működése során kevés példát találunk arra, hogy ilyen módon kihasználják a sport általi állampolgári nevelés lehetőségeit is. Például a Magyarországon működő éjszakai ping-pong projekthez képest annyival ad többet ez a kezdeményezés, hogy a sport mellett a személyiségfejlődés előremozdítására is szervezett foglalkozásokat tartanak, nem spontán alakul. Minden egyes tevékenységben kiemelt cél a tanulási konklúziók kihasználása, tudatosítása. Ezen kívül mérik a hatékonyságot, eredményességet.

## Adaptációs potenciál

Az adaptáció bármely sportágban, és országokon átívelően is megvalósulhat. Az alkalmazott módszerek, a mentális állóképességi modell nemzetközileg is működőképesek. Elsősorban a sport ágazatban alkalmazható a megoldás, de az oktatásban is felhasználható tehetségfejlesztési és/vagy felzárkóztatási területen.

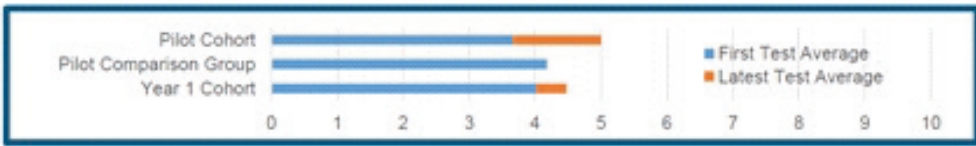
## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

- Kommunikáció;
- Hátrányos helyzetű fiatalok sikeres megszólítása;
- Hatásmérés az MTQ mentális állóképességi kérdőív segítségével;
- Személyre szabott mentorálás;
- Sport mellett tantermi foglalkozások (soft skill és gyakorlati készségfejlesztés)



## Hatásmérés, indikátorok

Az MTQ kérdőívnek köszönhetően induló felmérést és a fejlődést detektáló utómérést is el lehet végezni, amelyből kiderül, hogy az egyes mentális állóképességi dimenzióban milyen előrelépések történtek a sportolóknál. Kontroll csoporttal történő összehasonlító vizsgálatokat is végeznek, és előrelépéseket mértek fel 2015/16-ban. Pilot cohort: az első 2 éves csoport. Pilot comparison Group: kontroll csoport. Year 1 cohort: a második csoport eredményei 1 év után. Általános mentális állóképesség fejlődése.



Forrás: <https://aqrinternational.co.uk/>

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

London Youth Rowing

<https://www.londonyouthrowing.com/>

1012 Dockside Rd, Royal Docks, London E16 2QD, Egyesült Királyság

+44 20 3356 7178



## 7. A Manchester United Alapítvány közösség-szervező tevékenysége

### Probléma azonosítása

Greater Manchester (Nagy-Manchester) Anglia egyik nagyvárosi és ceremoniális megyéje a North West England régióban. 5. helyen állnak 326-ból az általános deprivációs és 53. helyen a foglalkoztatási deprivációs listán. Ez a statisztika is bizonyítja, hogy nagy fókuszot kell helyezni a társadalmi, pszichológiai, oktatási akadályok leküzdésére a fiatalok lehetőségeinek kihasználása érdekében.

### Leírás, rövid ismertetés

Közösségfejlesztést végeznek, workshopokat szerveznek, mentorálást nyújtanak iskolákkal partnerségben. A MU volt egyike annak a 6 angol klubnak, amely részt vett a mentális állóképességet fejlesztő kísérleti projektben (Works and Kicks). Főbb programjai:

- Közösségi HUB (szülők, tanárok, diákok találkozóhelye, sportolási tér is, de iskolai programként mentorálás, testnevelés, egészséges táplálkozás, fogyatékoság iránti érzékenyítés, vállalkozói készségek fejlesztése is zajlik)
- Street Reds – közösségi kohéziós projekt (egy évben 48 héten át, 12 helyszínen zajlanak a programok, a sportpályák mellett rövid workshopokat tartanak az alábbi témákban: diszkrimináció, pénzügyi tudatosság, egészséges életmód, drog, alkohol, foglalkoztathatóság, bűnmegelőzés)
- Lányok a pályán projekt (növelni szeretnék a lányok arányát azok között, akik rendszeres testmozgást végeznek, amely 20%-os a felmérések alapján, tehetség klub működik, támogatják a lányok labdarúgó ligáját)

### Tematikus fókusz

#### Társadalmi jóllét

### Célcsoport megnevezése

- Általános- és középiskolás fiatalok



## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A Manchester United sportklub imázsának a felhasználásával a közösség tagjainak személyes fejlődését segítik elő a pályán és a pályán kívül is. Attitűd és viselkedés területén is történik kapacitásfejlesztés. Kiemelten magas színvonalú a közösség bevonása, valamint a nyomonkövetési, monitoring, hatásmérési tevékenységük is. Magyarországon a klubok még nagyon gyerekcipőben járnak a témában, és a TF-en sem jelent meg intézményesítve a sport általi nevelés témája a képzésben, pedig Nyugat-Európában nagy hangsúlyt helyeznek rá, és komoly igény van rá a társadalom részéről.

## Adaptációs potenciál

A működési és szolgáltatási modell adaptációja bármely sportágban, és országokon átívelően is megvalósulhat nagyobb sportkluboknál. Elsősorban a sportágazatban alkalmazhatja az alapítvány szolgáltatási portfólióját, de az oktatásban is felhasználható tehetségfejlesztési és/vagy felzárkóztatási területen.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

- Folyamatos kommunikáció, részvétel biztosítása;
- Hátrányos helyzetű fiatalok sikeres megszólítása;
- Monitoring (projektenként az elköteleződési szint nyomonkövetése) és értékelés, jó példák gyűjtése (fókuszcsoportos beszélgetések, kérdőíves felmérések keretében);
- Hatásmérés az MTQ mentális állóképességi kérdőív segítségével;
- Személyre szabott mentorálás;
- Erős közösségépítő jelleg;
- Sport mellett tantermi foglalkozások (soft skill és gyakorlati készségfejlesztés)



## Hatásmérés, indikátorok

A 2014/2015-ös szezonban az alapítvány 17.920 fiatalt vont be 16 projektbe, amelynek témái az oktatás, társadalmi befogadás, sport és egészségügy voltak. 587 végzettséget szereztek a résztvevők, és 2.215 önkéntes óra valósult meg.



**Foundation**

Forrás: <https://www.mufoundation.org/>

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

MU Foundation (<https://www.mufoundation.org/>)

Old Trafford

Sir Matt Busby Way, Old Trafford, Stretford, Manchester M16 0RA, UK





## 8. Technológiai startupok szerepe a koronavírus elleni védekezésben

### Probléma azonosítása

A COVID-19 járvány drámai hatással van az egészségügyi és szociális rendszerre, nem beszélve a gazdaságra gyakorolt hatásáról. Az állami beavatkozásokon kívül az egyéb szektorok aktív részvétele is segíthet a nehézségek leküzdésében, a felmerülő problémák enyhítésében.

### Leírás, rövid ismertetés

A tanulmány azt vizsgálja, hogyan tudnak a tech startupok segíteni a COVID-19 elleni védekezésben. A Portugáliában kialakult helyzettel foglalkozik és a Tech4Covid kezdeményezést mutatja be, amelyhez több mint 5.000 önkéntes és 28 projekt csatlakozott több interdiszciplináris területen, beleértve a tudományos és technológiai, valamint az egészség megőrzésével foglalkozó kezdeményezéseket és az oktatást is.

### Tematikus fókusz

#### Humán rendszerek

### Célcsoport megnevezése

- A társadalom mint egész a COVID-19 gazdasági hatása révén, valamint az egészségügyben és szociális ágazatban dolgozók és az ezekben az ágazatokban jelenlévők, továbbá azok a munkavállalók, akiknek a helyzet ellenére utazniuk kell, hogy fizikailag is a munkahelyükön legyenek.

### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

2020 márciusában Portugáliában megalakult a technológiai jellegű startupok összefogója, a Tech4Covid mozgalom. Célja, hogy olyan technológiai megoldásokkal álljon elő, melyek elősegítik a küzdelmet a COVID-19 ellen.



- Az első online kezdeményezés egy adományoldal létrehozása volt a felsőoktatáson belül és kívül lévő kutatóbázisok számára. Az adományok segítségével a kutatási prioritás áthelyeződött a védőfelszerelések és eszközök kutatására és gyártására, melyeket az egészségügyi dolgozóknak ajánlottak fel. Ezzel a projekttel több mint 50.000 dollárt sikerült összegyűjteni, az összegből szellőzőket, ventilátorokat, sebészi maszkokat, kesztyűket, védőfelszereléseket, szemüvegeket is beszerettek.
- A TonicApp még több figyelmet kapott, mint a COVID-19 előtt: ez egy olyan applikáció, amely lehetővé teszi a klinikai esetek online megvitatását, vagyis egy diszkusszió applikáció egészségügyi területen. Az applikáció gyakorlatilag egy orvosi eszköz Portugáliában.
- A Screening applikáció létrehozása, amely lehetővé teszi az ingyenes videó konzultációt az állampolgárok és szakemberek között.
- A Covidgraphy egy újabb applikáció, amely lehetővé tette a valós idejű COVID-fertőzöttek térbeli és időbeli nyomon követését – önbevalláson alapul. Az applikáció folyamatosan kapcsolatban áll a portugál egészségügyi szervezetekkel, akik szükség esetén gyorsan tudnak lépni a lakosság védelmének érdekében.
- Ingyenes digitális (e-learning) platformokat hoztak létre, melyek elősegítették a tanulást – ez hasznosnak bizonyult a tanárok, diákok és szülők számára is.
- Az Interhelp e-piac létrehozása, amely elérhetővé teszi az ingyenes reklámot és főleg a helyi kis- és mikrovállalkozásoknak segített a túlélésben. Az érdeklődők lakhelyük elhagyása nélkül vehették igénybe a szolgáltatásokat.
- A helyi boltok nagy többsége átmenetileg bezárt, de egy appon keresztül vouchereket lehetett vásárolni tőlük, ami egy bizonyos ideig javítani tudott az üzletek likviditási gondjain.
- Quietinho em Casa applikáció, amely arról informál, mennyi időt kell várni, sorban állni egy szolgáltatásért – ezt először a gyógyszertárak kezdték el használni, majd azok a helyek is átvették, ahol a várakozási idő megnövekedett és hatalmas sorok alakultak ki.



- Vejo em Casa – művészek és nézők streaming platformja, amelyen az előadó egy naptárban jelzi, mikor lesz az előadás, a néző feliratkozik, online kifizeti a díjat, majd megnézheti az előadást.

## Adaptációs potenciál

A kezdeményezés átvehető, azon belül a technológiai kihívások már eltérhetnek. Az applikációk fontosak, ezek egyes változatai már más országban is léteznek, de ha a tech startupok összefognak, akkor egyéb jellegű problémákat is tudnak azonosítani. A tanulmány fő tanulsága az összefogás.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Minden egyes applikációnál az a lényeg, hogy használják. A siker fontos kritériuma az, hogy az applikáció mennyire terjedt el egy adott közösségben. A cikk esettanulmány, a pontos számok nem kerültek bemutatásra. A kezdeményezés a következő területeket érintette:

- Kutatás és gyártás támogatása, védőeszközök az egészségügyi és szociális dolgozók számára, közösségi adománygyűjtő applikáción keresztül. Az 50.000 dollár jelen kontextusban sikerként könyvelhető el.
- Kommunikációs platformok az orvos–orvos, orvos–beteg kommunikáció elősegítésére – sikertényező a letöltések száma és a platformok használata.
- Applikáció a COVID betegek nyomon követésére – az applikáció helyi egészségügyi szervekkel van összekapcsolásban, sikertényező az applikáció használata és az adatszolgáltatás.
- Platformok, piacterek a kisvállalkozók megsegítésére – sikertényező a hirdető boltok és a megvalósult tranzakciók száma.
- Applikáción keresztül voucherek vásárlása – elsősorban azoknak a vállalkozásoknak nyújt segítséget, melyeknek be kellett zárniuk.
- Online oktatást elősegítő platformok és felületek – sikertényező a platformok elterjedése és használata.



## Hatásmérés, indikátorok

A cikk a hatásmérésre nem terjed ki. Esettanulmány, a kiválasztott jó gyakorlatokat mutatja be. A szerzők ezeket sikerként értékelik, melyek elterjedtek egy adott társadalmon belül. A Tech4Covid mozgalomban több mint 5.000 önkéntes és 28 projekt vett részt. A szakemberek és startupok bevonásával új applikációk, technológiai megoldások jöttek létre. Az utánkövetésről a cikkben nem esett szó.

A honlapon a következő adatok szerepelnek 2021. 02. 24-én: 5.360 önkéntes, 210.000 euró adomány, 6.428 támogató, 34 aktív projekt, 3.938 elérhető szállítás egészségügyi szakembereknek, 625 videókonzultáció.

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

<https://tech4covid19.org/en/>

Portugália



## 9. Nyílt laboratóriumokkal a társadalmi innovációért

### Probléma azonosítása

Az esettanulmány célja a fenntartható fejlődés, melyben a szerzők négy, egymással szimbiózisban álló tényezőt azonosítottak: fejlődés, béke, biztonság és emberi jogok.

A tanulmány Mexikóban készült, a szerzők azt állítják, hogy a szociogazdasági fejlődés nagyon szoros kapcsolatban áll azokkal az energiákkal és energiaforrásokkal, melyek szennyezik a környezetet, és a föld alatti vizeket, hozzájárulnak a „greenhouse” hatáshoz és az erdők kivágásához vezetnek. Ezért is tartják fontosnak, hogy a zöld gazdaság képes legyen a fenntartható fejlődésre – ennek egyik forrása lehet a megújuló energiák használata – és ez beépüljön a társadalom gondolkodásába. Ehhez arra van szükség, hogy a meglévő gazdasági modelleket a döntéshozók újra értékeljék és eljuttassák a társadalom és a piac felé is. Ehhez viszont elengedhetetlen a társadalmi, gazdasági szféra és a döntéshozók közti egyeztetés, amelyhez érzékenyítő és edukációs programokra van szükség. Az OPENLAB\_SI egy egyetemen létrehozott laboratórium, melynek célja a béke és fenntartható fejlődés elősegítése érzékenyítő és edukációs programokon keresztül.

### Leírás, rövid ismertetés

A kutatás tárgya a fenntartható fejlődés (sustainable development), amelyben nagy szerepet tulajdonítanak az egyetemeknek. A tanulmány leírja az OPENLAB\_SI nevet viselő „nyílt laboratórium” tevékenységét, melyet egy egyetemen hoztak létre. Fő feladata a társadalmi innováció, azon belül pedig az innovatív és szocioedukációs stratégiák alkalmazása. A választott téma-terület a megújuló energiaforrások és azok hozzájárulása a városi és vidéki fenntartható fejlődéshez.

### Tematikus fókusz

**Környezeti innováció, klíma**




## Célcsoport megnevezése


- A társadalom, valamint a társadalmi érzékenyítésen keresztül a döntéshozók (nemzeti kormányzat) és akár az üzleti szféra is

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Az OPENLAB\_SI egy olyan kezdeményezés, ahol maga az oktató is résztvevője az eseményeknek (participative education). Nemzeti programokat mutat be, melyek célja a társadalmi jólét és fejlődés, mindezt több szektor képviselésével. Ezzel egyrészt érzékenyít, másrészt rávilágít a komplexitásra. Az egyetemi háttér nagyobb elismertséget ad a kezdeményezésnek. Az OPENLAB\_SI a „living lab” és „educational lab” ötvözete, nagy hangsúlyt fektet a résztvevők kreativitásának kiaknázására és az együttműködések népszerűsítésére. Mivel a labor a felsőoktatásban kapott helyet, kiváló eszköz arra, hogy „kísérleteket” végezzenek, teszteljék azt, amire jutottak, ráadásul a co-creation mottó is érvényesül, a résztvevők együtt tudnak akár stratégiákat, megoldásokat teremteni.



Az OPENLAB\_SI egy tesztfelület is egyben: a még be nem vezetett megoldások tesztelésére is alkalmas – meg lehet vizsgálni, hogy a javaslatokra, modellekre hogyan reagálnak a résztvevők, majd következtetni lehet a nagyobb, szélesebb körben történő bevezetés eredményére.







Az OPENLAB\_SI egy új formája lehet a tudásmegosztásnak és tudástranzszernek.



## Adaptációs potenciál

A kezdeményezés több részlete is adaptálható:

- 
- Hasonló laboratórium akár a TINLAB keretén belül is létrehozható.
- 
- Learning through doing – nagyon fontos terület, a résztvevők valós társadalmi problémákat ismernek meg és mediátorok közreműködésével kapnak segítséget az együttműködésre, megoldások és stratégiák kidolgozására. Itt érvényesül a co-creation és együttműködés elve.
- 
- Az OPENLAB\_SI egy tesztfelület is egyben, tehát meg lehet vizsgálni egy potenciális változtatás, ötlet hatását.
- 
- A tudásmegosztás egy speciális környezetben is alkalmazható.



## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Nehéz jóslatokba bocsátkozni ezen a téren.

Az egyik indikátor a képzésben, oktatásban résztvevők száma – ez a szám minél nagyobb, annál jobb, mert minél többen vesznek részt, annál valószínűbb, hogy eredményre vezet a kezdeményezés. Az esettanulmány Mexikóban készült, ahol a lakosság 46,2%-a él szegénységben, 10,4%-a mélyszegénységben, így ezekben a térségekben a fenntartható fejlődés rendkívül fontos és összetett kérdéskör.

Mexikóban az összes energiaforrást tekintve a megújuló energiaforrások csupán az összenergia 2%-át teszik ki, tehát, ha ez a mutató javul és van korreláció egy adott térségben az OPENLAB\_SI működésével, akkor ez is értelmezhető sikernek.

## Hatásmérés, indikátorok

A cikk esettanulmány, a hatást mérni még nem lehet, de erősen összefügg az előző ponttal: Mexikó lakosságának több mint fele él szegénységben, a teljes energiafelhasználás csupán 2%-át teszi ki a megújuló energia. A szegény vidékek esélye a fenntartható fejlődésre csekély, és mind a döntéshozók, mind a lakosság körében szükséges az edukáció, együttműködés.

A vizsgált, OPENLAB\_SI által meghirdetett programon 67 jelentkező vett részt, 14 egyetemről.

## Megvalósító szervezet(ek) - elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Nincs információ.



## 10. Kulturális örökségek újrahasznosítása társadalmi funkciókkal

### Probléma azonosítása

A városi területek nagyjából 1,28-szor gyorsabban nőnek, mint a lakosság, egyes területeken a lakosság sűrűsége csökkenő tendenciát mutat. Ez hatással van a környezetre és a folyamatosan hanyatló kulturális örökségek minőségét is befolyásolhatja. Az Európai Bizottság (EC) támogatja az elhagyatott kulturális örökségek funkcióinak újraértelmezését és felkarolását, ugyanis úgy véli, a kulturális örökségek a fenntartható fejlődés szerves részét képezik. Az elérhető anyagi források csökkenése arra kényszerítette a döntéshozókat, hogy átgondolják a történelmi kincsek „újrahasznosítását”, hogy azok új kulturális élményt nyújtsanak a társadalom számára. Ezen helyek reaktiválása gyakran hibrid alkotói folyamatokhoz vezethet, új élettal pezsdítheti fel a környezetet, kihasználja a lokális kreativitást, beépíti a társadalmi és gazdasági innovációs folyamatokat, valamint kikéri és használja a szakemberek, művészek, kutatók tudását és más társadalmi rétegeket véleményét.

Ennek köszönhetően a kulturális örökségek reaktiválása hozzájárul a környezeti fenntarthatósághoz, a hasznosulás pedig többszörös: kulturális, gazdasági, környezeti, társadalmi.

A probléma része, hogy egy 2015-ös felmérés szerint csak Angliában évente 20 katolikus templomot zárnak be, Dániában pedig közel 300 templom áll elhagyatva. A predikciók szerint Hollandiában az 1600 templom 2/3 része lesz elhagyatott 2025-ig és 700 protestáns templomot zárhatnak be 2021-ig.

### Leírás, rövid ismertetés

A kulturális örökségek adaptív használata és a használat lehetőségeinek megvitatása mára nemzetközivé vált és része a fenntartható fejlődés kezdeményezéseknek. A kulturális vagyon kollaborációk eredménye, összekapcsolja a kreativitást és az emberi erőforrást (értve ezalatt nemcsak a munkaerőt, hanem a társadalmat, közösséget is). A tanulmány célja, hogy bemutassa, egy elhagyatott kulturális örökséget hogyan lehet ismét regenerálni és milyen stratégiákkal lehet biztosítani a későbbi használatát. A projekt a SSMOLL címet viseli, mely a San Sebastiano del Monte dei Morti Living Lab rövidítése; egy elhagyatott,





Olaszország Salerno városában található templom felújítását és annak élő laborrá alakítását (living lab) mutatja be. A projekt egy jóval nagyobb társadalmi innovációs kezdeményezés része, amelynek célja Salerno város társadalmi innovációs tevékenységének erősítése és a kultúrávezérelt városi regeneráció elősegítése.

Az épület „újrahasznosítása” a következő fázisokból állt:

- A jelenlegi állapot felmérése, a döntéshozók és a társadalom bevonása a jövőbeli célok meghatározására (mire használják az épületet).
- Kísérletezés, *”co-design”* valós kontextusban, hogy megismerjék az elmélet és a valós hasznosulási igény közti kapcsolatot.
- A jelenlegi állapot összehasonlítása a jövőbeli állapottal.
- A megvalósítást megelőzően számos modellt megvizsgáltak és teszteltek. Végül a *”co-explore than co-design”* megoldást választották. A fő módszertani lépések:
  - Aktiválás: megfelelő kommunikáció annak érdekében, hogy a társadalom is az elejétől kezdve értesüljön a projektről és be is kapcsolódjon. Ez a következő lépéseket tartalmazza: tervezés, *”co-explore”*, *”tentative co-design”*, *”co-evaluation”*:
  - Open fázis: az elhagyatott épület újrainyitása a társadalom számára. Ez csak akkor lehetséges, ha elkészült a felmérés a társadalom igényeiről.
  - Cselekvés fázis: elkezdődik a *”co-design”*, azonosításra kerülnek a kulturális értékek, megfogalmazódnak a konkrét forgatókönyvek, meghatározásra kerül a társadalmi, gazdasági és kulturális tőke, valamint azok potenciális kihasználási lehetőségei.
  - Újrahasználat és monitoring: folyamatos értékelés és visszacsatolás.

A projekt a következő szinteken ér el hatást:

- Mikro: a templom újraértékelése, felhasználása a közösség számára.
- Mezo: a történelmi központra gyakorolt hatás.
- Makro: az egész városra gyakorolt hatás.

A folyamatokat a kialakított honlap és szociális hálózat segítségével is monitorozni lehetett, a résztvevők itt is beleszólhattak az egyes folyamatokba.



## Tematikus fókusz

### Kultúra, kreativitás

### Célcsoport megnevezése

- A közvetett és közvetlen társadalom, kulturális egyesületek, cégek, városok, régiók. A tanulmány remek példa arra, hogyan tudnak ebből a négyes spirál modell résztvevői részesülni

### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Az ember alkotta épületeknek egyrészt rendeltetészerű célja van, de rendelkeznek egyéb antropocentrikus értékekkel is. A gazdasági előnyök is egyértelműek, de a szimbolikus jelentőséget sem szabad alábecsülni. Az újdonságtartalom abban rejlik, hogy a kezdeményezés „társadalmi ragasztóként” szolgál, tehát erősíti a társadalmi, kulturális és gazdasági kapcsolatokat. Ez pedig a co-creation, co-evaluation folyamatokon keresztül történik – a szakemberek és a laikusok egy közös célt tűznek ki maguk elé és valósítanak meg. Az újragondolt és reaktivált kulturális örökség egy „living lab”-ként szolgál, ahol a lakosok, művészek, szakemberek, cégek és egyéb szereplők találkoznak, ötletelnek, alkotnak, megoldásokat találnak a felmerülő problémákra.



### Adaptációs potenciál

Feltételezhetően lehetséges az adaptálás. A módszertan adott, amely átvehető. Kell egy erős és elkötelezett szakmai csapat, akár a város/régió részéről, amely koordinálja a folyamatot és előteremti a kezdőtőkét, de a megvalósításba a társadalom is bevonható. Ez nemcsak elhagyatott templomokra vonatkozhat, hanem más jellegű kulturális létesítményekre is.

### Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Sikerkritérium a programok és az azokba becsatlakozó résztvevők száma, valamint a résztvevők számának nyomomonkövetése. A tanulmány a projekt elmúlt egy évét összegzi, még folynak a fejlesztések. A tanulmány nem tesz említést a 2020-ban kitört COVID-19 járványról, mivel a 2018-2019 közötti időszakot öleli fel.



---

## Hatásmérés, indikátorok

A templom újranyitása előtt 200-an töltöttek ki kérdőívet, a válaszadók 47%-a értékelte úgy, hogy a templom jelenleg nem nyújt kellő kulturális élményt. A válaszadók 80%-ának az a véleménye, hogy a kulturális szektor az – rajta keresztül pedig maga a társadalom –, amely a legnagyobb hasznát veszi az újranyitásnak.

Bár a projekt még tart és a felújítás nem teljes, az újranyitást követő egy évben 3.000 látogató több mint 1.000 órát töltött el kulturális eseményeken. 32 kulturális és társadalmi eseményre került sor, 150 órányi workshopra és tréningre.

Közösségi támogatásból, pályázatokból közel 35.000 euró gyűlt össze a projektre.

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

<http://www.blamteam.com/progetto-ssmoll/>

Olaszország. A projekt egyik kitalálója és megvalósítója Ludovica La Rocca, Department of Architecture, Federico II University of Naples, Olaszország  
[ludovica.larocca@unina.it](mailto:ludovica.larocca@unina.it)



## 11. Fenntartható turisztikai tervezés Kolumbiában

### Probléma azonosítása

A 46.530 km<sup>2</sup>-en elterülő térség gazdag természeti kincsekben, de a lakosok életminősége alacsony, ha összehasonlítjuk Kolumbia egyéb térségeivel. Az Unsatisfied Basic Needs nagyon magas, 79,19% Bahía Solano városban, míg a térség más városában ez az index csupán 30,19%. A térség fejlesztési tervét (2016-2019) a polgárháború és következményei vétőzták meg. Hogy megértsék a lakosság helyzetét, több szervezet is összefogott: tudóstársadalom, tudományos akadémiák és egyetemek, helyi és nemzeti döntéshozók.

A legutolsó turisztikai terv 2013-ban került kidolgozásra, ami mára érvényét veszítette. A térség a turisztikai terv megújításában és a turizmus megerősítésében látta a potenciált, ezért a térség vezetői arra kérték az UNIMINUTO-t (bogotai magánegyetem) és a Social Innovation National Parkot, hogy segítsenek egy olyan terv kidolgozásában, mely a lakosság és turizmus adta lehetőségek együttműködésében rejlik és megoldást nyújt a problémákra.

### Leírás, rövid ismertetés

Bahía Solano város számos természetes turistacsalogató adottsággal rendelkezik: állatvilág, tengerpart, bűvárkodás, halászat, vízisportok. Azonban a hatalmas természeti kincs nincs összhangban a térség fejlettségi szintjével és a lakosság gazdasági helyzetével. Mivel a térség nem versenyképes, a tanulmány azzal foglalkozik, hogyan lehet olyan stratégiát kialakítani, ami elősegíti a társadalmi innovációt. A projekt célja, hogy a módszertanban és megvalósításban a kutatók és a lakosság is részt vegyen. A tanulmány a valós igényekre fókuszál (helyi lakosság igényei, turisták igényei).

A tanulmány a Bahía Solano város által kezdeményezett összefogást dolgozza fel. A segítségkérés hatására a város és a tudományos szféra kezdett el együttműködni, melynek eredménye egy új, térségre szabott turisztikai terv, figyelembe véve a helyi lakosok, a térség, a turisták, valamint a turistákra épülő gazdasági szereplők igényeit is.

Bahía Solano kisváros, 9.351 lakossal. A lakosok többsége közfoglalkoztatott, de sokan élnek halászatból, kereskedelemből, a meglévő turizmusból,



földművelésből és fakitermelésből. A város felkérésére az UNIMINUTO és a Social Science Research Park vállalta, hogy feltérképezi a térséget és megoldási stratégiával áll elő a turizmus fejlesztésére, különös tekintettel a helyi igények kielégítésére. A kutatók a következő kérdésekre keresték a választ:

- Hogyan lehet gazdaságilag fejleszteni a szegény térséget és ez a fejlődés hogyan lehet fenntartható?
- Mi az, ami gátolja a turizmust?
- Milyen termékekre van szükség a promócióhoz, reklámhoz?
- Milyen tapasztalatokat lehet átvinni a térségre?

A projekt 7 napot ölelt fel, a következő ütemben:

1. nap: interjú a polgármesterrel és 3 turizmussal foglalkozó szervezettel,
2. nap: interjú a Mecana Part térségben a Pacific Botanikus Kertben turistákkal és szervezetekkel,
3. nap: fókuszcsoportos interjú a Nabugaban található vízesésnél helyi lakosokkal és turistákkal,
4. nap: Huina Beach – interjú a helyi lakosokkal és szervezetekkel,
5. nap: interjú az Utria Nemzeti Park igazgatójával és a turistákkal,
6. nap: interjú a Colegio del Bahía Solano szervezettel és a lakossággal,
7. nap: Corregimiento Valle térség feltérképezése.

Ezt követően született meg az új turisztikai terv. A kutatás segített azonosítani azokat a látványosságokat, amelyeket a helyi lakosok szívesen látogatnak és amely látványosságokra a külföldi turisták kíváncsiak. A felmérés alapján a résztvevő kutatók egy modellt hoztak létre, mely képes arra, hogy bemutassa, milyen „turistaprofillal” mely lokális értékek a figyelemfelkeltőek. A tanulmány végén egy cselekvési terv készült, mely erős alapja lehet a további fejlesztésnek, fejlődésnek.

## Tematikus fókusz

### Helyi fejlesztések, jó kormányzás



## Célcsoport megnevezése

- A célcsoport a helyi, rurális vidék lakossága – Bahía Solano több mint 9.000 lakosa.

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A megoldás újdonságtartalma abban rejlik, hogy az akadémiai szféra segítségével valósult meg egy fejlesztési terv kidolgozása, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, a természeti kincseket, a lakosság adottságait és igényeit.

## Adaptációs potenciál

A hozzáállás természetesen hasznosítható. A turizmussal foglalkozó felsőoktatási intézmények kidolgozhatnak hasonló stratégiákat különböző térségek, régiók számára.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Még nincs mérve, de ez a következő lehet:

- Turisták (belföldi és külföldi egyaránt) számának növekedése;
- A lakosság életszínvonalának növekedése;
- Unsatisfied Basic Needs mértékének csökkenése

## Hatásmérés, indikátorok

Mint az előző pont.

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Gabriela Antošová, Department of Economics, University College of Business Prága, Csehország

antosova@vso-praha.eu Ivan Dario

Medina Rojas, Mauricio Peralta Mejía, Corporación Universitaria Minuto de Dios, Kolumbia

Helmuth Yesid Arias Gómez, Department of Economics, University College of Business Prága, Csehország



## 12. Innovatív nyelvtanulás a „design thinking” módszertanával

### Probléma azonosítása

A nyelvtanulás, a Language Curriculum Design (LCD) megalkotása számos szakember együttes gondolkodását megkívánhatja. A tanárok és „designerek” egyaránt a folyamat részesei. Több LCD modell is létezik, melyek azt feltételezik, hogy a struktúra, curriculum sokkal erősebb, ha azt kollaborációban alkotják meg, a stakeholderek részvételével, valamint a tanulási környezet és kultúra elemzésével egybekötve. Az oktatási technológiák folyamatosan fejlődnek, jellemző rájuk a technológiák beépítése az oktatási folyamatokba. A nyelvtanítás is ebbe az irányba halad, elég, ha megnézzük, milyen „környezetbe” is tesszük az angol nyelvtanulást és mit kínálnak a kurzusok: English for Specific Purpose, Academic Purpose, Research Publication Purpose. Ezzel szemben a nyelvtanárok képzése sokkal kevesebb technikai fejlesztést kap. A tanulmány erre nyújt megoldást, mivel magába a képzésbe is beépíti a Design Thinking (DT) módszertant, mely így jobb nyelvtanításhoz vezethet.

### Leírás, rövid ismertetés

A tanulmány azt mutatja be, hogyan alkalmazható a Design Thinking a Language Curriculum Design folyamatokban egy kiválasztott kolumbiai egyetemen. A projekt célja az volt, hogy az eredeti oktatási folyamatot egy olyan váltsa fel, mely erőforrást és időt is megtakarít. A Design Thinking bevezetésével erősebb együttműködés és kreativitás volt megfigyelhető a résztvevők között. A folyamat a tanárok számára egyaránt hasznos volt. A tanulmány kiemeli, hogy a módszertan akár a nyelvi reformokhoz is hozzájárulhat Latin-Amerikában, mely a társadalmi innováció részét képezi.

A projekt mögött egy 2017-ben, egy kolumbiai egyetemen indult reform áll. Az egyetem strukturális változtatásokat vezetett be az angol nyelv alapszintű oktatásában, ami magába foglalta a kurzus hosszának csökkenését 13 hétről 8-ra. Így a hallgatóknak, akik sikeresen befejezték ezt a kurzust, korábban nyílt lehetőségük arra, hogy felvegyék a haladó



kurzust. A reform az oktatási technikát is érintette – hibrid oktatásra álltak át, ami személyes és online órákat is magába foglalt. Mindemellett a heti órák és az angol programok számát növelték. A továbbiakban az új kurzustípusok számát is megemelték, ilyen volt pl. az English for Academic Writing, English for Science and Engineering, valamint az English for Social Science and Humanities.

Bár a reform top-down irányú volt, az oktatók dolgozták ki a tematikát, a rendszert és az órák vizuális megjelenését is. Ez kihívás elé állította az oktatókat, akiknek egy új modellt kellett kitalálniuk az oktatásra.

A dizájn csapat 3 oktatóból és 3 instruktorból állt, együtt dolgozták ki az új módszertant. Abból indultak ki, hogy az egyes stakeholderek igényét megértsék, és az is fontos volt, hogy a változások ciklikusak legyenek és legyen lehetőség a minőség ellenőrzésére. Így került bele a modellbe a környezet, az igények felmérése és azok elemzése, vagyis a stakeholderek és azok igényeinek meghatározása. Ezt követte a probléma meghatározása, ami a „mi ad megoldást a stakeholderek igényeire?” kérdésre adott választ. Ilyen volt pl. a diszciplínák szerinti kurzusok indításának ötlete és bevezetése. Miután ezeket meghatározták, következett az LCD kidolgozás, mely a következő pontokat tartalmazza: alapelvek, célok, tartalom és arra építés, kiépítés és reprezentáció, monitorozás, értékelés.

A DT módszertan kidolgozásával egy prototípus jött létre, melyet pilot jelleggel a gyakorlatban is kipróbáltak és értékelték. Az új modell bevezetését követően visszacsatolást kértek a hallgatóktól és az oktatóktól is, azonosították a fő problémákat, majd ezekre megoldást dolgoztak ki és építették vissza a rendszerbe. Így lett a DT bevezetése az LCD-be egy kollaboratív, végül bottom-up irányú folyamat.



## Tematikus fókusz

### Humán rendszerek

## Célcsoport megnevezése

- A célcsoport a felsőoktatásban résztvevő leendő nyelvoktatók, akik ezt a tudást majd a saját tanulóik tanítása során be tudják építeni az oktatási módszertanukba.





---

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

- A megoldás újdonságtartalma magában a Design Thinkingben rejlik és abban a potenciálban, mely a curriculum fejlesztéséhez és fejlődéséhez vezethet. A nyelvoktatásban ennek különösen fontos szerepe van, főleg akkor, ha egyéb technológiákat, technológiai berendezéseket is integrálnak az oktatásba.

## Adaptációs potenciál

Igen, hasznosítható. A Design Thinking beépítése az oktatási folyamatokba fontos, különösen azokon a területeken, ahol nagy szükség van a kreativitásra. Az esettanulmány jó példa arra, hogyan lehet megreformálni, ciklikussá tenni egy oktatási módszert. Ugyanúgy értékelendő, hogy egy top-bottom irányú folyamatból gyakorlatilag bottom-up folyamat lett.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

A reform sikerkritériuma valószínűleg a hallgatói igények meghallgatása és beépítése a folyamatokba, oktatásba. A sikeresség pedig azzal mérhető, hogy hányan jelentkeznek a kurzusokra és hogyan teljesítenek.

## Hatásmérés, indikátorok

Erről nincs adat, de egy egyetem esetében az adott programban nagy lehet a résztvevők száma (az angol nyelv oktatása Latin-Amerikában is prioritás). A tanulmány a konklúzióban azt írja, hogy a módszer akár az angol nyelv oktatásának reformjához vezethet Latin-Amerikában.

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Kelley Crites

k.crites@uniandes.edu.co



## 13. Közös értékteremtés társadalmi innovációk útján az egészségügyben

### Probléma azonosítása

A szülés utáni kórházi halálozás több országban is komoly problémát okoz, főleg azokban, amelyek a „piramis alján” állnak (gazdasági, társadalmi és egyéb szempontok szerint is). Ezekben az országokban sok esetben a folyamatos áramellátás sem mindig biztosított. Ez nagyon sok területen jelenthet gondot, de a szülészeten kiváltképp nagy kihívás és probléma. A WE CARE Solar erre nyújt megoldást – ez egy hordozható bőrönd, áramgenerátor, ami a kiszolgáltató régiókban, országokban, kórházakban megoldást nyújthat az akut áramellátási problémákra. Az ország, mely mintaként szolgál, Banglades.

A probléma összetett, a szegénység és társadalmi egyenlőtlenség országokon belül és országok között is jelen van, ez pedig az oktatáshoz, szociális juttatásokhoz, egészségügyi ellátáshoz történő hozzájutást is nagyban befolyásolja. Egy 2011-es felmérés szerint Afrika (Sub-Sahara és Dél-Afrika) rendelkezik a legmagasabb szülési mortalitási számokkal, és a szülőanyák halálozási rátája is nagyon magas. Ezért is fontos a megelőzés, valamint olyan, könnyen és olcsón elérhető innovációk bevezetése, melyek segíteni tudnak a legkiszolgáltatóbb rétegeknek.

### Leírás, rövid ismertetés

A tanulmány a WE CARE Solar (WCS) hordozható áramgenerátort és annak használati lehetőségeit mutatja be egy bangladesi kórházban. A WE CARE Solar egy társadalmi innováció, ami életet menthet, főleg a fejlődő országokban használható szülészeten és egyéb területeken is.

A WE CARE Solar rendszer Laura Stachel nevéhez fűződik. Laura fiziológus és szülész az Egyesült Államokban. 2008-ban jutott el Afrikába, ahol kórházba került – egy olyan létesítménybe, mely nélkülözte a drága és modern berendezéseket, sőt, még áram sem volt benne. Mivel Laura férje napenergiával foglalkozik, napkollektorokkal látták el a kórházat. Így lehetővé vált a vérhűtőben való tárolása, a folyamatos megvilágítás és fény. Az anyák halálozását ezáltal 1 év alatt sikerült 70%-kal csökkenteni.



Laura 2011-ben létrehozta a We Care Solar (WCS) nonprofit szervezetet is, amelynek célja, hogy a hordozható, szoláris generátorokkal afrikai falvakat lásson el. Később, 2013-an egy nagyobb támogatásnak köszönhetően a szervezet hozzáláthatott a hordozható generátorok gyors ütemű gyártásához is.

A berendezés 16 kg, akár háton is hordozható, így a távolabb eső kórházakba is el lehet juttatni. Tartalmaz fényforrást, töltőpontot, magzati monitort, elemtöltőt és fejlámpát is. A világítás akár 70.000 órát is kibír, a lítiumionos akkumulátor pedig 5 évet.

A nagyobb kórházak egy teljesen felszerelt készletet kaptak, melyhez szoláris panelek is tartoznak, így árammal tudják ellátni a további, beavatkozásokhoz szükséges műszereket (pl. hűtő a vér tárolására).

## Tematikus fókusz

### Humán rendszerek

### Célcsoport megnevezése

- A célcsoport szerteágazó, általánosságban elmondható, hogy a nehéz helyzetben lévő országok egészségügyi rendszerének nyújt segítséget: orvosoknak, pácienseknek, elsősorban terhes anyáknak és újszülötteknek.

### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Az újdonságtartalom a napenergiával töltés, a hordozhatóság és a lehetőség, hogy elektromos, az életmentéshez nélkülözhetetlen eszközöket csatoljanak rá. A táblázat alapján nagyon erős a társadalmi hasznosulás, ami emberi életekben mérhető.

### Adaptációs potenciál

A tanulmány kitér arra, hogy ez a rendszer bárhol hasznosítható, ahol az egészségügy az adott területen nehézségekkel küzd. Az adaptálhatóságnak vannak korlátai, de további fejlesztések elképzelhetőek. Kérdés, hogyan lehet több energiát a rendszerbe integrálni, és milyen egyéb funkciókkal lehet ezt kibővíteni. További fontos kérdés az, milyen egészségügyi szolgáltatásokat lehet kiváltani vagy elősegíteni hasonló jellegű fejlesztésekkel.



## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Sikerkritérium lehet: a megmentett életek (anya és gyermek), a csökkenő halálózási ráta, az innováció elterjedése a szegény régiókban. Közvetve, ha pl. hűtőszekrényeket is lehet ezekhez a berendezésekhez csatolni, akár további életekben is mérhető.

## Hatásmérés, indikátorok

A táblázatból minden szükséges adat kinyerhető, 2014-2018 között.

Area of contribution	2014	2015	2016	2017	2018
Number of health workers trained	3,977	6,737	9,549	12,333	15,948
Countries covered	33	38	40	44	44
Number of partners	23	29	40	48	53
Number of deliveries conducted in solar suitcase facilities	359,692	638,340	1,013,154	1,430,934	1,967,385
Health centers equipped with solar lighting	994	1,684	2,387	3,083	3,987
Nighttime medical lighting (in hours)	9,662,280	16,679,040	24,970,380	34,212,180	46,079,133

**Source(s): Islam (2019)**

Forrás: Ahmed et al. (2020)

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel



We Care Solar, <https://wecaresolar.org/>

Ahmed, J.U., Gazi, M.A., Iqbal, R., Islam, Q.T. and Talukder, N. (2020),

„Value co-creation through social innovation in healthcare: a case of WE CARE Solar”, World Journal of Entrepreneurship,

Management and Sustainable Development, Vol. 16 No. 4, pp. 341-357. (2020)



## 14. Gondoskodó farmszolgáltatás („care farming”) Hollandiában

### Probléma azonosítása

Hátrányos helyzetű személyek (széles értelemben véve) társadalmi szempontú nehézségei, kirekesztettsége.

A hátrányos helyzetű személyek nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak beilleszkedni a társadalomba.

### Leírás, rövid ismertetés

Hollandiában a gondoskodó farmszolgáltatás, azaz a “care farming” kifejezés terjedt el azoknak a kezdeményezéseknek a megnevezésére, amelyek a mezőgazdasági termelést kombinálják az egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, a támogatásra, gondozásra vagy útmutatásra szoruló személyek integrálása, rehabilitálása, készségfejlesztése érdekében. Hollandia a care farming modell egyik úttörője, ahol virágzik a gondoskodó farmszolgáltatás.

Olyannyira virágzó szektorról van szó, hogy a hollandok fontosnak tartják a megfelelő információ elérését. A farmok működését, jellemzőit, szabályozását összefoglaló kézikönyv áll rendelkezésre a farmot kezdeményezők és működtetők számára, valamint PhD disszertáció is készült már a témában Jan Hassink kutató tollából 2017-ben.

A multifunkcionális mezőgazdaság megfelelő példájának tekintendő, amely jogilag elismert, államilag támogatott és formális szervezeti keretek között működik. Hollandiában ez egy nagyon elterjedt, és gyorsan fejlődő modell. Hollandia a gondoskodó farmszolgáltatás egyik élvonala. Célja a támogatásra, gondozásra vagy útmutatásra szoruló személyek integrálása, rehabilitálása, készségfejlesztése.

Az értekezés ismerteti a Hollandiában működő farmok típusát, a farmokat képviselő szervezeteket, pénzügyi támogatását, a sikeres működés tényezőit.

Rendkívül példamutató más országok számára az, hogy Hollandiában államilag támogatott és formális szervezeti keretek között működnek a farmok.



A care farming modellje a TINLAB Projektben meghatározott fejlesztési témák közül a multidiszciplináris innovációk a társadalmi változásért és okos társadalmakért, illetve a rurális térségek fejlesztését célzó társadalmi innovációs projektek megnevezésű témák közé sorolható.

## Tematikus fókusz

**Társadalmi jóllét – multidiszciplináris innováció a társadalmi változásért – fogyatékoság, autizmus;**

**A munka jövője, a jövő gazdaság társadalmi aspektusai – alkalmazkodóképesség, szociális tudatosság, társadalmi vállalkozás;**

**Humán rendszerek – szociális ellátórendszert érintő változás;**

**Helyi fejlesztések – rurális térségek fejlesztését célzó társadalmi innovációs projekt;**

**Környezeti innováció, klíma – élelmiszerek, biogazdálkodás**

## Célcsoport megnevezése

- Hátrányos helyzetű személyek széles köre. Elsődlegesen: fogyatékosággal, tartós értelmi betegséggel rendelkezők, szenvedélybetegek, megváltozott munkaképességűek, de előfordulnak bűnelkövetői rehabilitációs programok résztvevői, börtönviseltek is.
- Másodlagos személyi körként jelennek meg a farm ismeretterjesztő tevékenysége révén a gyermekek, tanulók.

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Hátrányos helyzetű személyek számára társadalmi és munkaerőpiaci integrációt, rehabilitációt, megfelelő gondozást és ellátást nyújt. Mindezt a mezőgazdasági és az egészségügyi, szociális szektor összekapcsolása által, zöld környezetben biztosítva. A résztvevők fejlesztése, terápiája, jóllétének előmozdítása érdekében kombinálja a hagyományos mezőgazdasági tevékenységek (növénytermesztés, állattartás) végzését egészségügyi, szociális szakemberek által nyújtott terápiával. Komplex szolgáltatást



kapnak tehát a résztvevők. Nem "direkt" terápia történik, hanem munkavégzés által, közben (állat- és növény gondozás) fejlesztik a szakemberek a résztvevőket.

A rehabilitáció mellett ismeretterjesztő, szemléletformáló tevékenység is megjelenik, melynek révén az oktatási intézmény tanulói megismerhetik a vidéki tájat, tevékenységeket, gyakorlati ismereteket szerezhhetnek.

## Adaptációs potenciál

Igen, hasznosítható. A tanulmány részletesen meghatározza a farmok típusait, működését, pénzügyi és szervezeti keretét, támogatottságát, illetve sikertényezőit.

A hasznosíthatóságot bizonyítja a farmok növekvő száma: míg 1995-ben 40 farm létezett csak, addig jelenleg több mint 800 farm működik.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Fontos tényezőként értékelendő, hogy a holland kormány elismeri a care farmok működését, támogatja és finanszírozást biztosít a farmoknak az egészségügyi és szociális ellátások révén, illetve támogatta a Nemzeti Mezőgazdasági és Gondozási Támogató Központ létrehozását is.

Sikertényező továbbá a pénzügyi keretben megjelent újdonság, az ún. személyi keret, amely független működést biztosít a farmok számára, valamint biztosítja a farmszolgáltatást igénybe vevőknek, hogy közvetlen szerződést köthessenek a farmokkal.

A sikeres tényezők nyomán Hollandiában a kutatók teljes vállszélességgel a kezdeményezés mellé álltak, és itt készül a legtöbb és talán legelőremutatóbb kutatás, tanulmány.

## További sikertényező:

- Életminőség javulása;
- Vidéki élet erősödik, nyitottabbá válik a vidéki táj;
- Fenntartható gazdálkodás



## Hatásmérés, indikátorok

A tanulmány nem tartalmaz hatásmérést.

Meghatározza azonban a farmok számának növekedését, ami a modell sikerességét igazolja.

1949-95 között mindösszesen 40 farm létezett Hollandiában. 1998-ban már 75 farm működött, 2004-ben több mint 400, 2006-ban 700 fölötti számú adatok állnak rendelkezésre, 2009-ben pedig mindössze 1.100 körüli farm létezett. Jelenleg adatok szerint 854 farm található Hollandiában.

## Megvalósító szervezet(ek) elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Hollandia

Federatia Landbouw en Zorg

<https://www.zorgboeren.nl/>



Federatie  
**Landbouw  
en Zorg**





# 15. Marginális mezőgazdasági termelők értékesítési együttműködése – a norvég REKO-hálózat

## Probléma azonosítása

Kistermelők termékeinek értékesítési nehézségei.

## Leírás, rövid ismertetés

Az együttműködések sikere az értékesítési területen sok esetben nem a jogszabályi környezeten múlik, hanem a termelők innovációin, a sikeres védjegy használat bevezetésén, a marketingen és az online tér adta lehetőségeken. A szakirodalom több innovatív értékesítési együttműködést mutat be Európa szerte (pl. Csehországban a Gazdák Címjegyzéke weboldal, Norvégiában a Trøndersk-i Élelmiszer Nyilatkozat), közöttük a Norvégiában működő REKO-hálózatot.

A norvég REKO-hálózat a TINLAB Projektben meghatározott fejlesztési témák közül az élelmiszertermelés, ellátás, fenntartható mezőgazdaság, biogazdálkodás; a rurális térségek fejlesztését célzó társadalmi innovációs projektek; illetve az együttműködő közösségek megnevezésű témák közé sorolható.

## Tematikus fókusz

**Helyi fejlesztések, jó kormányzás – rurális térségek fejlesztését célzó társadalmi innovációs projekt;**

**A munka jövője, a jövő gazdasági társadalmi aspektusai – együttműködés;**

**Környezeti innováció – élelmiszerek, biogazdálkodás**

## Célcsoport megnevezése

- A vásárló réteg



## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A kistermelői termékértékesítést megkönnyíti a termelők összefogása, kihasználva az online tér adta. A Norvégiában működő ún. REKO-hálózatban minden gazdálkodó a saját termékét értékesíti, ugyanabban az időben, egy adott helyszínen. A vevők rendeléseiket az online tér adta lehetőségeket Facebook csoporton keresztül adják le.

## Adaptációs potenciál

Igen, adaptálható a koncepció. Facebook csoporton/profilon keresztül való értékesítést kell megszervezni a kistermelők összefogásával.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

A sikert az onlinetér adta lehetőség képi, amely könnyen, egyszerűen elérhető.



### Hatásmérés, indikátorok

A jó gyakorlat nem tartalmaz hatásmérést.



### Megvalósító szervezet(ek) –

### elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

REKO NORGE, Norvégia

<https://www.facebook.com/rekonorge/>



## 16. „CuiNatur” – Valenciai közétkeztetési program

### Probléma azonosítása

Nem valódi problémaként nevezhető meg, hanem inkább elvárásként, miszerint a gyermekek közétkeztetése tekintetében megnőtt az igény a minőségi közétkeztetési szolgáltatás iránt.

### Leírás, rövid ismertetés

A környezetileg is fenntartható gazdálkodást a fogyasztók egyre nagyobb rétege támogatja a vásárlásával. Különösen erős a fogyasztói elvárás a gyermekek intézményi étkeztetésével kapcsolatban. Az egészséges táplálkozás igénye magától értetődő, de ez már nem csak mennyiségi, hanem minőségi elvárásokat is tartalmaz. A minőségi elvárások viszont nem csak a változatos ételeket, a megfelelő tápanyag arányokat jelentik, hanem az állatjóléti, a friss termék, a lehetőleg vegyszermentesen termesztett, illetve bio/öko alapanyagok felhasználását is.

Valenciában a közétkeztetési rendelet a meghatározott egészséges tápanyagbevitt előíró szabályozás mellett környezeti, társadalmi szempontokat is tartalmaz. Az intézményi étkeztetést is szabályozó 84/2018 rendelet alátámasztja azt, hogy környezetvédelmi vonatkozású koncesszió teljesítési feltételek között szerepelhet például a hulladékminimalizálás vagy az erőforráshatékonyság is. A rendelet szabályozza a zsír-, cukor-, és sótartalmat is, valamint ösztönzi a friss gyümölcsök, zöldségek, a helyi élelmiszerek és az ökológiai termékek, és az egészséges és fenntartható ételek vásárlását. Minimum kötelező kritériumként meghatározzák, hogy a nyertes ajánlattevő szolgáltatónak:

- friss szezonális gyümölcsöt és zöldséget legalább 40%-ban kell beszereznie;
- ökológiai terméket legalább 3%-ban kell beszerezni (a teljes beszerzésen belül);
- ki kell dolgoznia a diétás betegek igényeihez igazított menüt.



A rendelet előírja, hogy az egészséges menünek a „mediterrán étrend” alapján kell készülniük.

A CuiNatur a TINLAB Projektben meghatározott fejlesztési témák közül az élelmiszertermelés, ellátás, fenntartható mezőgazdaság, biogazdálkodás megnevezésű téma közé sorolható.

## Tematikus fókusz

### Környezeti innováció, klíma – élelmiszerek, biogazdálkodás

## Célcsoport megnevezése

- Gyermek

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A jó gyakorlat a minőségi elvárások tekintetében, nemcsak változatos és minőségi ételeket kínál, hanem figyelmet fordít a bio és helyi alapanyagok felhasználására, az erőforrások hatékonyabb felhasználására.



## Adaptációs potenciál

Adaptálható a gyakorlat. A megfelelő jogszabályi keret kialakítása mellett nagy szerepe van ebben a hajlandóságnak, a helyi kistermelők bevonásának.



## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

A gyakorlat megfelel a minőség iránti növekvő igénynek: gondosan meghatározza a rendelet a felhasznált alapanyagok minőségi feltételeit, elősegítve ezáltal az egészséges és fenntartható táplálkozást.



## Hatásmérés, indikátorok

A jó gyakorlat nem tartalmaz hatásmérést.



---

Megvalósító szervezet(ek) –  
elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Spanyolország, Valencia - CuiNatur

<https://www.cuinaur.com/wp/qui-som/>



## 17. Otthoni munkavégzés és távmunka

### Probléma azonosítása

A koronavírus negatív hatása az emberi munkavégzésre. Annak elkerülése, hogy sok ember egy időben, egy helyen végezze munkáját.

### Leírás, rövid ismertetés

A koronavírus által leginkább érintett terület a gazdaság, azon belül is az emberi munkavégzés. A koronavírus szülte helyzetben 2020 tavaszának jelmondatává vált a “maradj otthon, ha tudsz” felszólítás. A vírus terjedésének lassítása, illetve egymás egészségének megóvása érdekében egyre több munkáltató rendelte el az otthoni munkavégzést. Elterjedt a home office, illetve felértékelődött a távmunkavégzés szerepe, melyek speciális munkavégzési típusoknak minősülnek.

A távmunkavégzés jogilag szabályozott munkavégzési forma, melyet a Munka törvénykönyve szabályoz atipikus munkaviszonyként. A munkavállaló munkahelyétől eltérő helyen, jellemzően otthonról való munkavégzést jelent, elektronikai eszközök segítségével. A munkaszerződés tartalmazza a távmunkavégzés lehetőségét.

A home office még jogilag nem szabályozott munkaviszony. Korábban maximum 44 napra köthettek ki otthoni munkavégzést a munkavállaló számára a munkaszerződésben. Szabályozatlanság révén, a koronavírus hatására a gyakorlat alakítja a home officet, amely számos előnnyel jár mind a munkáltató, mind a munkavállaló számára.

A home office és távmunkavégzés a TINLAB Projektben meghatározott fejlesztési témák közül a digitalizáció társadalmi hatásának innovatív kezelése; és a krízis (pl. járványügyi veszélyhelyzet) által generált gazdasági-társadalmi kihívások innovatív megoldásai megnevezésű témák közé sorolható.

### Tematikus fókusz

**A munka jövője, a jövő gazdasága társadalmi aspektusai  
- alkalmazkodóképesség, rugalmasság**



---

## Célcsoport megnevezése

- Munkavállalók

## A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

A home office, mint munkavégzési típus a koronavírus hatására alakult ki, lehetővé téve a hosszú távú otthonról való munkavégzést (az otthonról végezhető munkák esetében) számítástechnikai eszközök segítségével. A már létező munkavégzési forma, a távmunka jelentősége pedig felértékelődött a vírus alatt.

## Adaptációs potenciál

Az otthonról végezhető munka típusok (melyek nem igénylik a személyes jelenlétet, nem szükséges hozzájuk kizárólag a munkahelyen lévő eszköz) esetében adaptálható.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Még nincs mérve, de a következők lehetnek:

- a munkáltatónak nem kell külön irodát bérelnie, fenntartania;
- csökkennek a munkáltató kiadásai;
- rugalmas munkavégzés a munkavállalónak;
- nincs ingázás a munkahely és az otthon között

## Hatásmérés, indikátorok

A KSH statisztikai adatai alapján 2020 áprilisában–májusában a foglalkoztatottak 17%-a dolgozott home officeban vagy távmunkavégzés keretében, 2021 elején kb. a foglalkoztatottak 12%-a. Jelentős a területi különbség pedig a home office vagy távmunkavégzés keretében dolgozók számát tekintve: aránya Pest megyében a legmagasabb.

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Több munkáltató tért rá erre a munkavégzési megoldásra a vírus ideje alatt.



## 18. „Ashoka Changemakers” – a társadalmi innovátorok közössége

### Probléma azonosítása

A társadalmi innovációs ötletek sokszor támogatás (anyagi, szellemi, és diszszeminációs) hiánya miatt nem valósulnak meg, így az ötletek elvésznek, de a társadalmi probléma továbbra is fennáll. A Changemakers ASHOKA program a társadalmi problémákra reagálókat támogatását tűzte ki célul.

### Leírás, rövid ismertetés

A Changemakers ASHOKA program egy társadalmi innovációs verseny, és díj azok számára, akik valamilyen társadalmi probléma megoldása iránt elkötelezettek. A program a versenyt, mint kihívást és a társadalmi innovációs alapismereteket kombinálja az ASHOKA társadalmi vállalkozók és partnerek hálózatával, annak érdekében, hogy a nagy potenciállal rendelkező „változtatók” képesek legyenek reagálni a kritikus társadalmi kérdésekre, szükségletekre.

Háromlépcsős folyamat révén – „frame, convene, és ignite” – az Ashoka Changemakers® az Ashoka többi tagjával, globális hálózatával és partnereivel együttműködve egy olyan megközelítést alakított ki, amely exponenciálisan gyorsítja a társadalmi változásokat. A Changemakers a világ vezető társadalmi vállalkozóinak hálózatára épít, a hálózat tagjai támogatják egymást, együttműködnek.

A díj alapú verseny célja, hogy a kulcsfontosságú döntéshozókat és a változtató intézményeket mozgósítsa a leginnovatívabb megoldások kifejlesztésére. A versenyt úgy tervezték, hogy megkönnyítse a kreatív innovátorok együttműködését. A résztvevő intézményeket arra ösztönzik, hogy nevezzenek be „change teams”-eket, mint résztvevőket – összegyűjtve például a hallgatók, az oktatók és az adminisztrátorok nézőpontját a megoldások együttes megtervezéséhez, és az egyes változtató csapatokat arra ösztönzik, hogy működjenek együtt a megoldások megtalálása kapcsán. Ezek a csapatok együttesen egy szélesebb közösség részévé válnak - olyan eszközök révén támogatva ezt, mint a szakértői értékelés, a személyes történetek, a Hangout és a személyes találkozók-, amelyek célja az ötletek inspirálása, támogatása és tájékoztatás a megvalósításukról.





---

A megvalósult ötletek itt olvashatóak:

<https://www.changemakers.com/ideas> (Letöltés ideje: 2021.05.06.)

Lépések: 1. Kihívást választani, és megoldást adni rá, 2. Díjat nyerni, 3. A network hálózat támogatásával a megoldás láthatóságának növelése, 4. Workshopok és Bootcamp-eken való részvétel.

## Tematikus fókusz

### Társadalmi innováció menedzsmentje

#### Célcsoport megnevezése

- Középiskolától felnőttkorig, és szüleik
- Társadalmi innovátorok
- Szervezetek

#### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Olyan network kialakítása, amelynek keretében az innovátorok támogatást kaphatnak ötleteik megvalósításában. Emellett középpontba helyezi az innováció tudatosítását is a közvéleményben.

További újdonságtartalom a “frame, convene, and ignite” módszer alkalmazása.

Emellett az ötletek, megoldások nagyobb társadalmi hatásának eléréséhez a megoldáshoz kapcsolódó szektorban működő nagyvállalatok vezetőivel tud a résztvevő kapcsolatba lépni, tapasztalatot gyűjteni. A megoldások társadalmi hatását mérik egy dashboard keretében. A résztvevők saját és mások ötleteit is értékelhetik, adhatnak és kaphatnak visszajelzést. A nagyobb láthatóság eléréséhez is segítséget nyújt a szervezet a network hálózatán keresztül.

#### Adaptációs potenciál

Alkalmazási korlát a mögötte lévő network hálózat megteremtése, amely egyedinek mondható (global foundations, Fortune 500 vállalatok, úgy mint GE, Google, the Rockefeller Foundation).

Összességében minden társadalmi szükséglet, probléma esetén dolgoz ki megoldásokat.



## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

- Nyílt forrású verseny, ahol a pályázati folyamat 3-4 hónapra rövidíthető;
- Globális projektek megvalósítása, más országokba is adaptálhatóak az ötletek;
- Az ötletek a támogatók által sikeresen működő vállalkozásokká alakulnak

## Hatásmérés, indikátorok

23.500.000 dollár értékű díj került kiosztásra, 33.450 ötlet került megosztásra, 146 partner közreműködött, 197 országból (adatok letöltési ideje: 2021. 05. 06).



Forrás: <https://www.changemakers.com>

## Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

Ashoka Global Headquarters | Changemakers  
1700 North Moore Street, Suite 2000 (20th Floor)  
Arlington, VA 22209, USA  
<https://www.changemakers.com>



# 19. Európai Társadalmi Innovációs Verseny

## Probléma azonosítása

„Kezdeti állapotban” lévő, még kiforratlan társadalmi innovációs ötletek támogatása, amelyek különböző társadalmi szükségletekre, problémákra reagálnak.

2021-es problémakör, amelyre a verseny épül: Az európai gazdaság változása jellemzően a zöld és digitális világ felé mozdul el. Ez a változás izgalmas lehetőséget jelent az egyének, a vállalkozások és az ipar számára. A szükséges készségek megszerzése és megértése így elengedhetetlen feltétel a változásokhoz.

## Leírás, rövid ismertetés

Társadalmi innovációs ötletek támogatása társadalmi innovációs verseny által. Minden évben 3 társadalmi innovációs ötletet támogatnak 50.000 euró értékben. Minden évben más tematikus fókusszal indul a verseny.

A verseny 2021-es célja a társadalmi innovációk ösztönzése, támogatása és jutalmazása. Mindez segíti az egyéneket és szervezeteket abban, hogy azonosítsák, fejlesszék és megerősítsék azokat a készségeket, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy alkalmazkodjanak és boldoguljanak a változó világban. A verseny olyan korai stádiumú ötleteket keres, amelyek különböző módon kezelik ezeket az igényeket. A készségigényeket és hiányosságokat azonosító innovatív megoldásoktól kezdve a készségfejlesztési megközelítésekig, ideértve de nem kizárólag a képzést.

A „Skills for tomorrow” tematikájú, 2021-es verseny olyan társadalmi innovációkat keres, amelyek hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez, a növekedéshez és az európai versenyképességhez azáltal, hogy segítik az embereket, a vállalkozásokat és az ipart azon képességek felismerésében, fejlesztésében és megerősítésében, amelyek az európai zöld gazdaságot és a digitális jövőt támogatják.

A versenyben olyan ötleteket lehet pályázni, amelyek a kihívások kezelésére szolgálnak, ideértve a hiányosságok azonosítását és feltérképezését, valamint olyan megoldásokat, amelyek támogatják az érintetteket. Minden megoldásnak úgy kell elkészülnie, hogy figyelembe veszi a megoldás fenntarthatóságát és a saját környezeti hatását.



2013-ban rendezték meg először a versenyt, melynek tematikája az egészségügyhöz és a környezetvédelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódott, 2014-ben a munkahelyteremtés, 2015-ben a gazdasági és társadalmi növekedés, 2016-ban a menekület számának növekedése, 2017-ben a technológiai kirekesztettség, 2018-ban társadalmi problémák, 2019-ben a műanyag szennyezettség, 2020-ban a globális divat up-cycle, recycle módja volt a téma.

## Tematikus fókusz

### Társadalmi innováció menedzsmentje

#### Célcsoport megnevezése

- Társadalmi innovátorok vagy azok egy csoportja, akik ötlettel rendelkeznek (természetes személyek vagy azok egy csoportja).
- A versenyen minden jogi személy (beleértve a természetes személyeket is) vagy jogi személyek csoportja részt vehet, kivéve a közigazgatás intézményeit, amelyet az EU tagállamaiban alapítottak.
- Bármely ágazatból, szektorból, és minden típusú szervezetből érkező versenyző, ideértve a nonprofit, vagy a magánvállalkozásokat is.



#### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Még kiforratlan társadalmi innovációs ötletekkel foglalkozik és minden évben a társadalmi kihívásoknak megfelelő téma területen írnak ki pályázatot.



#### Adaptációs potenciál

Könnyen adaptálható a verseny jelleg, a mögötte lévő network jelleg és megvalósító szervezet adja az adaptálhatóság nehézségét.



#### Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

Maga a megvalósító háttér: Európai Bizottság, valamint az alábbi partner intézmények, szervezetek támogatják a megvalósítást: EIC, Nesta Challenges, ASHOKA, Euclid Network, GOPA Com.



A finanszírozott ötletek intézményesült formában megvalósulnak.



---

## Hatásmérés, indikátorok

A köztudottan megvalósult ötletek száma az alapítás óta: 21 db általános díjhoz kapcsolódó és 5 db a hatásmérési díjhoz kapcsolódó ötlet.

Minden egyes ötletnek mérnie kell a társadalmi hatást, ennek értékelésére külön díjat is létrehoztak, hogy támogassák azokat az ötleteket, amelyeknek jól kidolgozott és magas hozzáadott társadalmi értéke van.

## Megvalósító szervezet(ek) - elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

European Commission, with the support from the EIC

[info@socialinnovationprize.eu](mailto:info@socialinnovationprize.eu)

<http://eusic.challenges.org>



## 20. „SZUNO” – Tegyd Te is az álmokért!

### Probléma azonosítása

Az alig 350 fős Hajdú-Bihar megyei zsákfaluban élők társadalmi helyzete a generációs szegénység miatt elég kilátástalan, hiszen képzettség és végzettség híján kevés esélyük van, hogy biztonságot és kiegyensúlyozott jövőt teremtsenek maguknak és gyermekeiknek.

A generációs szegénység gátjai lehetőségek és valódi kitörési pontok nélküli, eleve elrendelt jövőt vázolnak fel a család legfiatalabb tagjai számára.

### Leírás, rövid ismertetés

A SZUNO (ami cigányul álmodást jelent) kezdeményezést 2012-ben hívta életre az Igazgyöngy Alapítvány, a román határ melletti Toldon. A helyi közösség tagjai olyan termékeket alkotnak, amelyek értékesítése sikerélményt, büszkeséget és motivációt hozhatnak a mindennapjaikba. Ezzel pedig kiutat találhatnak a munka és a tervezhető jövő világába.

A projekt alapját adó gyerekrajzok egy olyan művészeti iskolában készülnek, ahol a tanulók 70%-a hátrányos helyzetű családból származik. Az Igazgyöngy Alapfokú Művészeti Iskola tanulói ugyanakkor elképesztő hazai és nemzetközi sikereket érnek el rajzaikkal, évente átlagosan 500 díjat nyernek el különböző gyermek képzőművészeti pályázatokon.

A gyermekrajzok adják a motívumait azoknak a hímzéseknek, amelyet a képzésben résztvevő gyerek édesanyja, lánytestvérei és nagymamája készítenek el a saját otthonukban. Miután megtanulták a keresztszemes és gobelin-hímzés öltéseit, apró módosításokkal és saját motívumokkal ők is hozzátesznek az elkészült termékekhez.

Az így készült táskák, neszesszerek, párnák és takarók mind egyfajta bájos, gyermeki őszinteséggel vannak átítva. Sok terméken tetten érhető a roma dekorativitás és az „art brut” stílus egyedi keveréke is.

Az elkészült termékekből befolyt összeg a résztvevő munkatársak és családjaik támogatását teszi lehetővé. A befolyt összeg részben krízishelyzetek elhárítását szolgálja, élelmiszeradomány, tűzifa, gyógyszer, stb., ami ennél a társadalmi rétegnél a napi megélhetés nehézségein lendít túl, részben a tevékenység anyagköltségeire fordítódik, egy része pedig más szociális projektek



(pl. oktatási vagy önfenntartási programok, mint kiskertprogram, biobrikett-készítő program, stb..) fedezésére szolgál, melyről a közösség közösen dönt. SZUNO termékek megvásárlásával valódi változás indítható el a családok életében.

Munkát adnak számukra, segély helyett valódi megoldást kapnak, hogy ne a körülményeik, hanem a lehetőségeik dönthessenek a jövőjükéről.

## Tematikus fókusz

### Társadalmi jóllét

### Célcsoport megnevezése

- Igazgyöngy Alapítvány munkatársai, Told község lakói, valamint olyan környékbeli és budapesti önkéntesek, akik fontosnak tartják, hogy a résztvevők kilátástalan helyzete megváltozzon.

### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

Maga a termék egyedisége adja első körben a megoldás újdonságtartalmát. A továbbiakban pedig a támogatás formája, amelynek első pillére az oktatás (szociális kompetenciafejlesztő művészetoktatás, tanoda, ösztöndíjprogramok, integrációs készségeket fejlesztő projektek), második a családgondozás–közösségfejlesztés (kríziskezelés, önfenntartási képességek fejlesztése, adósságkezelés, munkahelyteremtés), a harmadik pedig az intézményekkel való együttműködés generálása (mediálás, részvételi demokrácia fejlesztése).

A munkahelyteremtő elem része a társadalmi vállalkozás formájában működtetett SZUNO kézművesprojekt. Itt a gyerekrajzok alapján készült hímzések, selyemfestések, dobozok adják azt az egységes stílust, ami a projektet meghatározza.

### Adaptációs potenciál

Környező települések tekintetében adaptálható és cél is. A helyi kultúra jelenti az adaptálhatóság gátját, ezek a kulturális néphagyományok a cigányságra jellemzőek. Más kulturális környezetben maga a működési forma adaptálható, de a művészeti érték egyedi.



## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

- Önálló márka;
- Jól működő vállalkezési alapok, 10 éves múlt;
- Alapítványi támogatási háttér;
- Munkahely

## Hatásmérés, indikátorok

A projekt alapját adó gyerekrajzok egy olyan művészeti iskolában készülnek, ahol a tanulók 70%-a hátrányos helyzetű családból származik. Az Igazgyöngy Alapfokú Művészeti Iskola tanulói ugyanakkor elképesztő hazai és nemzetközi sikereket érnek el rajzaikkal, évente átlagosan 500 díjat nyernek el különböző gyermek képzőművészeti pályázatokon.

2020-ban elnyerték a CIVIL DÍJ-at.

Hatásmérésről nincs adat.



## Megvalósító szervezet(ek) –

## elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

SZUNO WEBSHOP

Postacím: 4100 Berettyóújfalu, Sinka István u. 7.

webshop@szuno.com

+36 54 789-015

<http://szuno.com>





## 21. „Élményakadémia” – Tőlünk Nektek

### Probléma azonosítása

A roma, gyermekotthonban élő, fiatalok társadalmi kirekesztettsége, alacsony életszínvonala, korlátozott lehetőségei ahhoz vezetnek, hogy hátrányos helyzetbe kerülnek. Az életvezetéshez szükséges alapvető készségek hiánya, a negatív megkülönböztetés a társadalomban, ami nagy eséllyel vezet társadalmi problémákhoz, úgy, mint a kriminalizálódás, szerhasználat.

### Leírás, rövid ismertetés

A „Tőlünk Nektek” egy különleges tanulási folyamat, ahol hátrányos helyzetből induló fiatalok közössége önkéntesen segít másoknak, miközben ők maguk kortárs példaképpé válnak és társaikkal együtt nagyon sokat tanulnak magukról és a világról.

A 2010-ben Élményakadémia Egyesületnél létrejött kezdeményezés alapfeltevése az volt, hogy vajon milyen tanulási forma segíthet hátrányos helyzetű fiataloknak önállóan elindulni, navigálni az életben. Olyan fiatalokról volt szó, akik másoknál kevesebb támogatással indulnak el az életben, mert családon kívül nevelkednek vagy nagyon nehéz körülmények között nőnek fel.

Az egyértelmű volt, hogy az élménypedagógia és a nemformális nevelés eszközeivel nagyon sok mindent el lehet érni ezen a téren, ugyanakkor az is egyértelmű volt, hogy az egyszeri alkalmak nem jelentenek valódi megoldást. A legfontosabb erőforrás ebben a helyzetben hogy mennyire erős segíteni vágyás és tetterő van ezekben a fiatalokban, ami felett gyakran a környezetük és ők maguk is elsiklanak. Azok a fiatalok, akik maguk is tapasztalták, milyen szükséglet szenvedni, segítséget kérni, nagyon jól tudták mekkora ereje van a valódi segítségnek.

Ezek alapján az Egyesület megszervezte az első „Tőlünk Nektek” nevű programot, aminek során a csapatként végzett önkéntes munkát az élménypedagógia eszközeként használják.

A program célja a trénerek számára az volt, hogy a résztvevő fiatalok olyan tapasztalatokkal gazdagodjanak, amit majd saját életük kormányzásakor is hasznosítani tudnak. Annyira ígéretes eredményei voltak az első ilyen programnak, hogy az egyszerűnek tervezett programot azóta minden évben megszervezik.



2011 óta trénerek, képzők, facilitátorok egyre bővülő csapata vesz részt a programban, 2015-ben addig jutott a program, hogy az első „Tőlünk Nektek” fiataljai ahhoz kérték az Egyesület támogatását, hogy ők maguk vezethessék a folyamatot s az Egyesület tagjai mentorként támogassák őket. Ez a program lett a „Tőlünk Nektek Extra”. A Norvég Civil Támogatási Alap támogatásának köszönhetően ez egy egész éven átívelő folyamat lehetett több, mint 30 programnappal. Az önkéntesek csoportját egy csapat „ifitréner” támogatta, akik az Élményakadémia tréneri mentorálásával és felügyeletével dolgoztak.

## Tematikus fókusz

### Társadalmi jóllét

### Célcsoport megnevezése

- 12-30 éves hátrányos helyzetből induló (roma, mélyszegénységben, gyermekotthonban élő) fiatalok Magyarországon, Romániában, Szlovákiában, Svédországban. A hátrányos helyzetű, traumatizált fiatalokat nem szakemberek szólítják meg, hanem kortársaik.

### A megoldás újdonságtartalma, az eddigiektől eltérő innovációs tartalom

TNX módszertana (4 modulból álló tanulási folyamat): 3 napos csapatépítés az önkéntesek részére – outdoor élménypedagógiai módszerekkel 5 napos tervező fázis – ötlettől a tervekig projektmenedzsment szemlélettel 1 napos egyeztető találkozó – az utolsó megbeszélés főprogram előtt 4 napos önkéntes akció – megtervezett programok kivitelezése.

Egyéb újdonságtartalmak: hosszú távú tanulási folyamat, ami több alkalomból áll, a szociális munkások és azok a kortársak, akik egy helyről érkeznek a programra, ezért nagyon fontos segítők a tanulási folyamatnak, erősen építenek a kortárs csoportra és az otthoni közegben meglévő támogató potenciálra, szakmai párbeszéd a helyi szervezettel.



---

## Adaptációs potenciál

A TNX módszertana (4 modulból álló tanulási folyamat) egy könnyen adaptálható jógyakorlat (E-book is elérhető) bármelyik országban.

## Vélelmezett sikerkritériumok – általános és specifikus sikertényezők

- Hátrányos életkezdéssel induló fiatalok számára új perspektívát nyit;
- Bemutatja a segítségnyújtásban rejlő örömeket és lehetőségeket;
- Erősíti a közösségi összetartást;
- Fejleszti az önbizalmat és a felelősségvállalás képességét;
- Új szemléletet hoz a hátrányos helyzetű település számára

## Hatásmérés, indikátorok

2011 óta 6 „Tőlünk Nektek” és 2 „Tőlünk Nektek Extra” valósult meg, ezáltal 8 közösséghez jutottak el a fiatalok, többek közt Lyukóhányába, Bagra, Monorra, Tarnabodra, Tatabányára.

- 5 fiatal döntött úgy, hogy ifi trénerre szeretne válni;
- 650 önkéntes fiatal lett egyéni és települési szintű pozitív változások elindítója;
- 1 önszervező csoport alakult a résztvevő fiatalokból, ők alkotják az IFI+-t;
- Résztvevők, akikhez eljutottak az önkéntesek 2021-ig: 620

Kétfajta hatásmérés folyik: Oktatás: assessment, mérés, vizsga, és hatásmérés a távlati, tágabb hatás – társadalmi haszon (ROI) mérése. Interjú során felmérték a résztvevők észlelését arról, hogy miben fejlődtek, és szerintük a program hogyan támogatta ezt a tanulási folyamatukat. Továbbá egy kérdőív keretében felmérték, hogy a résztvevőkben milyen változások mentek végig a program folyamán.

A kérdőív eredményei a kis minta miatt sajnos nem lettek szignifikánsak de tendenciáról több esetben is beszélhetünk, a résztvevők az eredmények alapján könnyebben mernek csoport előtt beszélni, gyakrabban segítenek



másokon és mernek segítséget kérni. Valamint kevésbé könnyen lesznek idegesek egy szituációban és többet önkéntesednek azoknál a szervezeteknél amik jelen vannak a telepükön.

### Megvalósító szervezet(ek) – elérhetőséggel, honlap és országmegjelöléssel

1067 Budapest, Teréz körút 27. fszt. 5.

hello@elmenyakademia.hu

+36 30 200 7988

<https://elmenyakademia.hu>



**É L M É N Y A K A D É M I A**  
NONPROFIT SZERVEZET

